

Zala-Somogyi Közlöny.

Ismeretterjesztő lap

szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaság, tudomány és művészet köréből.

Megjelen a lap legalább egy ivon július hó 1-től kezdve minden hó 1-én 10-én és 20-án. — Előfizetési ár postán szétküldéssel és helyben házhoz hordva egész évre 5 frt.; félévre 3 frt. Negyed évre 1 frt 70 kr. — Minden előfizető a tulajdonos kölesön könyvtárát az eddigi fennálló feltételek mellett fél áron használhatja. — Nyíltór egy Petit sorért 10 kr. — Hirdetések négy hasábos Petit sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr. és minden további beiktatásért 5 kr. a bélyegdíjért 30 kr. fizetendő. A beiktatási díj a lap kezelését illető minden tárgy a kiadó hivatalhoz Nagy-Kanizsára; a lap szellemi tartalmát illető közlemények pedig, úgy minden levelek bérmentve a szerkesztőséghez küldendők Kaposvárra.

Felhívás Somogy megye lelkes hölgyeihez.

A kaposvári gymnasium új épülete Isten segédelmével f. é. october hó 1-ső napjára készzen lesz, hála ezért Somogy lelkes fiainak s mindazoknak, kik e szent célra távolból is adakoztak! Az építkezés költségei kerek szám 30000 frtra rugnak, melyek fedezésére eddigelé mintegy 25000 frt ajánlatott fel, s bár ha romélleni merjük, miként ninosenek e szent oázistól elzárva még azon források sem, melyekből mindedig nem osergedezett számúra segély: még sem lehetünk oly elbizakodók állítani azt, hogy a szinte 5000 frtnyi hiány, további adakozások által teljesen fedezve leend.

De ha az eredmény túl szárnyalná is reményeinket, és Somogynak annyiszor bebizonyult buzgósága egészen le is tisztázná az építkezés költségeit, még ezen kedvező esetben is marad egy oly elkerülhetlenül szükséges feladat, melynek megoldására hiányzik minden pénz alap!

Ez a felszerelés! az iskolákat, könyvtárt, olvasó- és tanácsszobát, nagy terem padokkal, asztalokkal, székekkel és egyéb székekkel és állványokkal sat. kell ellátni, a mi körülbelül mintegy 2500—3000 frtba kerül.

E célra még egy fillértünk sincs!

Somogy nemes lelkű hölgyeihez fordulunk ezért, azon jó és lelkes hölgyekhez, kik mint anyák annyi gond- s szorgalommal és feláldozással ápolják otthon kisdedeiket, kérve kérvén őket, terjeszszék figyelmüket a gyermek szobán túli tágasabb körre is, nyújtsanak segédkezet a kaposvári gymnasium helyiségeinek felszerelésére.

Férjeitek megépíték a házat, díszítsétek fel azt Ti szép lelkű nők! a nagyobb s nehe-

zobb munka a férfiakat illette; a már elkészült egészen felszerelése kisebb, de még is elkerülhetlenül szükséges kellékekkel ellátása a Ti gyengéd köröteket illesse; legyen ez a Ti áldott s áldást hozó kezeiteknek műve, hogy fiaitok örömmel és kétszeres kedvvel használhassák a komoly tanulmányoknak szentelt eme új helyiségeket, tudván azt: miként apáik építék, anyáik szerelték fel a házat, melyben Isten díszöségére, hazájok javára és saját hasznukra i arkodva tanulni szent kötelességek és mindenek előtti feladatuk lesz!

Tudjuk mi az idők mostohaságát, a mindenfelől kopogtató szükségnek követeléseit; de azt is tudjuk, hogy Somogynak derék hölgyei, kik a mindennapi anyagi szükségnek melőzhetlenségét tapasztalásból ismerik, azon lelki szükségeket szinte érzik, és méltányolni fogják, melyek sarjadékaiknak neveltetésére éppen oly mellőzhetlenek!

Ezen erős hitben vagyunk bátrak a sorinkat teljes bizalommal intézni, esedezvén, hogy a kaposvári gymnasium felszereléséhez nemes érzelmeinek magasatos sugalata szerint, kegyes adományával járulni méltóztassók. Szeretett gyermekeiben s utódaiban jutalmazza meg az ég ilyen jótékonyosságát!

Azon szép reménységben, hogy kérésünk nem lesz sikertelen, tisztelettel jelentjük: miként a gymnasium pénztárnoka t. Bácsmezei János ur, bárminő adományoknak elfogadására utasítván, minél fogva azokat Kaposvárra a most nevezett pénztárnok uralomhoz küldeni kérjük.

Mély tisztelettel

a kaposvári gymnasium igazgató választmánya.

A keszthelyi ünnep.

Lo a kalappal Zalamegye közönsége előtt! Őszinte tisztelet sugározza körül e megye értelmiségét! És a tisztelet most n a csupán a megye tisztele, de az egész hazáé! Hazza — melynek testén egy tag, egy parányi rész ily nemes életért tanult, nem csak erejében nőtt ezáltal, de a külföld előtt is fényesebb lett egy sugárral a magyar név — mely, hogy ősi romlatlanságában mostoha viszonyok között is megőrizve, fentartva — a hazaszeretet oltáránál mint a nap — ha bár áldozatokkal is életet ad, mologit; azt Zalamegye közönsége f. május hó 10-én Keszthelyen példásan megmutatta.

1864. Május 10-ke egy becses lap lesz majd a nemzet jelenkori rajzában és ezen lap Zalamegyének elvitatlanul dicsősége lesz!

Az ünnep mely oly szent oázisból a fentirt napon tartatott, nagyszorú és mint vidéki ünnepély saját nemében annyira páratlan volt, hogy megelégedésére és díszére válandna bármely fővárosnak is.

De Zalamegye közönségén kívül a szomszéd Vas, Veszprém és Somogy megyékből is nagy számmal sereglettek ma Keszthelyre, mely hely — a mint már máshol is elmondván — ma valóban nem Keszthely, hanem Szenthely nevet érdemelt. A vallás színhelyére zárndokolni keresztyéni kötelesség; Keszthely egy hazai szenthely volt e mai napon, hol hazafüli kötelesség volt az áldozás! E kötelesség hű teljesítésében első helyben állanak e megye buzgó és fáradhatlan gazdái, kik a nap hasznait és élvezet egy gazdasági kiállításal még vonzóbbá, remekebbé tonni iparkodnak, s élükön az egyet tisztelet elnöke Botka Mihály ur, ki tövkeny szellemével a nehéz időviszonyok daczára is az egész megye közönségének ily nagy mérvbeni koncentrációját az akadályoktól vissza nem rettenve vívta ki. A nemes vívmányának első apostolaként gróf Batthyány Zsigmond ur a törvényszéknek e napra kitűzött rendezésével, — nemtő angyalaként pedig, a tisztelet grófnak neje, Erdődy grófnő — Zalamegye lelkes honleányai élén — a gazdaszonyi kiállításnak szinte ez időre tott tervozésével — tündek fel.

Köszönet az alföldi szakküldők nevében különösen Nagy-Kanizsa város lelkes polgárainak is! kik mintegy 200-an reggeli 9 órakor külön vonattal érkeztek Keszthelyre, vígan, nemzeti lobogókkal, él-

TÁRCZA.

„Maróth“

— Történelmi rajz —
RÁNOSZTAI REZSŐTŐL.

I.

Halottak feküdtek mindentűt szerteszájjal, — óktelen véres arczzal, eltorzított, összeroncsolt testtel....

1526-ik évi aug. 29-én vivotott az a nagy, az a gyászos, nemzet gyilkoló harc, — melynek bösz rohamában, a dühös török fegyvercsapásai alatt, az egész magyar tábor, az egész magyar sereg, szánandóan elhullott, elveszett; — az a harc, melynek fölfelmerülő szomorú emléke, 300 év hosszú viszsontagsága után is fájó sóhajt, égő könyvet idéz borús érzelmei fölé, a hazáját forrón szerető magyarnak... valahányszor e nevet kimondja, vagy kimondani hallja:.... „Mohács.“

Sok nehéz, gyászos, napjai voltak e szegény hazának, — de ennél nehezebb, gyászosabb nem volt talán sohasem!...

Mohácsnak tája egy nagy borzasztó vérmező lett,.... melynek temetetlen halottjai lelket rázólag hirdetétek, miként a magyart: „az egyonietlenség nehéz átka verte meg.“

A meleg, piros, honfivérrel borított téreken, csonttorlaszok közt fut az enyészet bús szele!...

Mint letarlott mező szerteszárt virágit, miket a vad vihar boszús fergetege romba döntve elsepert, — úgy feküdtek vérben ázva, meggyőzetés azögyénével meggyalázva Mohács terén, Magyarhonnak

kövéssel előbb még honszerelom- s lelkesültségtől lángoló, most, hült halott vitézi.

Midőn a nagyszerű ütközet végbement, s a huszonhatezer olhullott magyar harcos megcsontított hullái felett, a halálhörgések mindinkább elhaló kinsóhaja közt, az eső sűrű cseppekben megeredt, — maga az idegen természet is talán a magyart siratá.

Bús rombolás, — fájdalmas pusztaság honolt mindentűt a holtak hazáján!... Elhangzott az utolsó tompa sohaj is az örökre megénuult ajkakon!!

A török nem érkezett arra, hogy rájuk figyeljen, hogy a holtakkal vesződjön. Mit érdekelték őt már a halottak.... Kifosztotta őket mohó kapzsi vágygyal — azután ott hagyta feküdni békén, nyugton... Előg ha megölte, — miért törődött volna még tovább is velük, azokkal a kik már nem érthettek semmit a kiknek hasznát nem vehette többé.

A gázdátlanul elmaradt magyar tábori-szereket fogadta inkább kinsért sovárgó gondjálba!

Olyan sokat talált ott mindent, mindent, — minden az övé lett.

A szép „nagy nyolczvan ágyut“ *) örömrivalgás közt tovaszállította, mint sajátját, a ragadományok koronájaként; s azután azt a sok szegény magyar vértanút, ott hagyta az égi madaraknak — temetetlen, elfeledten.

Tomassa el a kinok van annyi ideje! Ők nem érnek reá!! Nekik tovább kellett monniük, — hiszen annyi sok volt az országban, amit elpusztítani feldulni lehetett....

— Egy lelkés magyar nő, **) ki siratva férjét és fiát kereső Mohács terén a halottak között, idejött

*) Lásd Horváth: Pálma.

**) Lásd Jókai: Krónika.

a csata után a csendes vérmezőre, s megrendült amint meglátta azt a sok, sok temetetlen honfit a kiknek még annyi sem jutott osztályrészül a világon, hogy küzdő nehéz harczaik után nyugodni a földbe tették volna őket...!

Megesett honszerető szíve, s mint bánat anyala sirt, sokogott az elvérzetek felett.

Mikor mélyen érző, s sajtó fájdalommal, szivből, szivből megsiratta őket, oly őszintén, olyan igazán, mintha: mind, mind a kik ott fekszenek, tulajdon édes gyermekei, kedves magzatai testvérei volának — míg őszfűrtöin a bánat sötét hollója ült, tisztes nemes honleányi arcán magasatos elhatározás szent tüze lobogott...!

— Mind testvérei voltak akik ott feküdtek, hiszen ő magyar honleány, s azok a vértanúk, — mind magyarok!!

Hazament, fölvette sötét gyász ruháját, — hogy olyan legyen a ruha is rajta, mint a milyen lelke bánata — s sötét búval sötét gyász ruhában könyek között járta körül, szállította fel az embereket, akiket még itt-ott eltalálhatott, hogy gyűljenek körüle!...

Mikor nagy bajjal „négy száz embert“ *) össze keresgetett, — ásót adott mindenik kezébe s maga cselédjeivel együtt a tömegnek élőre állván, hallgatva vezető Mohácsnak gyászos vérmezejére a csapatot.... Azután kikeresett egy szép tisztás helyet, s tulajdon kezével jelölve ki egy nagy négytért azon, megtette az első ásó-nyomást a vér földben.

Mikor kivolt jelölve a tér, búsan fordulított álló emberekhez:

— Ássuk meg ezt a sirt a szegény magyartanunknak....

Ott dolgoztak napostig izzadva a...

*) Lásd: a tört.

kön a derék hazafi Vlassits Antal polgármesterrel. Ugy a Muraköz lelkes értelmisége is szépen volt itt képviselve, csupán Lendva vidéke maradt nagy részben képviselőtlen, mit méltán sajnálni lehet, s a mint már máskor is indítványba töttem; nem-e legjobb lenne a különösen gazdasági összejövetelek biztos sikerére nézve a megye nagyságához alkalmibb fiók gazdasági egyesületeknek járaskénti felállítását felsőbb jóváhagyás mellett létesíteni? eltekintve azonban ettől, — úszinte örömeinkre szolgált az, hogy a megye minden vidékéről leginkább, a haza közügyei iránt oly nemes lényű ragaszkodó mélyen tisztelt gazdatiszti osztály jelent meg legszámosabban ez ünnepélyen.

A délelőtti órák, a rendezők részéről a napi programmnak rendezésével — a közönség részéről pedig a sok látni valónak nézésével, majd a sorajegyek kihuzásával teltek el. Nézésesl mondom, mert annyi látni való volt itt, hogy sok embernek szájja helyett s zomo is elég volt arra, hogy jóllakják, azért aztán volt olyan buzgó hazafi is, a kinek a tulajdonképeni évés egész napon át alig jutott eszébe. Pedig is — épen mellesleg e körülményt ki is akartam emelni — kár volt a t. rendezőségnek valamely társas étkezéstről nem gondoskodni; lett volna az matinéó dinée, vagy akár table de haur; mindegy, de a magamnak természete, hogy nem csak a zöldasztalt, de a fejéret is összetartással szereti.

A szemle, mely a Festetics palota egyik földszinti márványozott teremében nyílt; a belépő előtt rendkívüli ékes szemle volt. A négy fal körül a leg-gond sahb kezek műtárgyai, apró edények, képek, s egyéb főnyüzési cikkek izletes kirakatokban és állványokon pompáztak. Legtöbb volt azonban a házi sapka és — papuc. A haza legnagyobb férfianak Deák Ferencnek egy kézi faragványát — névszerint, egy kalipácsot, melyet a nagy férfiú évekkkel ezelőtt megyénk egyik lelkes urnőjének ajándékozott; egy Túrjo mezővárosi polgár volt szoronsós megnyerni. A mellék termék egyikében finom borok és befőttek, a másikkban len, kender, vászon s fejőruhanakétek, a harmadikkban zoldség, vaj, sonka s egyéb étel-neműek voltak ingerlő helyzetben kiállítva. Es a mi még ingerlőbb volt, az egykori híros gróf Festetics György kert árnyai között díszes sátorok alatt a megye fobb rangu hölgyei árultak hideg ételeket és frissítőket, melyek a szép kezek által nyútra, a lonfi szívek dobogását még csak akkor fokozták volna a netovábbig ha, — szabadon kimondanom — a fővárcs példájára csók is árultattak volna!

A gr. Festetics udvar díjában felállított megyei lovak közül a főnyereményt — 12 db aranyt gróf Festetics Tassiló persiai faj két éves méncsikája nyerte, mely nyeremény a szűkölködők részére a rend. bizottmányának visszaadatott.

Délutáni 4 órákor vette kezdetét a keozthalyi hegyek felé — a Balatonig olnyuló sík gyepen a löverseny. A 10 kr o. é. megállapított belépti jegyeket mindenki igyokeozott minél drágábban fizetni a szűkölködők javára, — és nem csalódom — ha mondom, hogy a löverseny színhelyén a korlátokat és pályát 10,000 ember fogta körül. Nem kis erőlködésbe került a rendezőségnek a sokaságot a ki- s botologástól visszatartani, s a három rendbeli zenekar, a harsány éljes vívalgás, az üdvözlésök, a sátrak, s a fel- s alá nyargaló urlovarok deli alakjai oly képből olvadtak össze, melyek mai nap a milyen ritkák, ép

ugy egy szép nemzeti multra — midőn a tornák divatoztak — emlékeztetének.

Érdekes volt — többi között — a mező gazdák versenyét látni, melyben a főnyerő Inkoy László joles hazánkia rébesi uradalmi csikói számadója, Bálint Ignác a söbes röpti száguldás üzarára is ostarával csikós tempóra kettőt hatalmasat durrantott.

A hazai sport csak nyerhetett ezen verseny által, mert a nemes versenyzők mindnyájan, mind személyos ügyesség, mind borendezés által kitűnően mutatták meg a magyarnak lótermettségét. Az urlovarok becses nevei és illetőleg a nyerőké részint már e lapok hasábjain, ugy más lapban is közöltettek. Így azok tisztelt neveit ezuttal nem ismétlem.

Este fényes táncvizigalom a fogadóban és jó kedv, viradtig.

A nap összes eseményei folytán az alföldi inségazonvedők javára bejött tiszta jövedelem — a mint ez ideig értesültem — 7—8000 forintba o. é. tehető.

A nyerő sorajegyek számai hírlapok utján közöltetni rendeltettek.

Adjon Isten sok ilyen szép napot a magyar hazának!

Szent-Liszle, május 16-án 1864.
TUBOLY VICTOR.

Népünnep Kaposvárott.

Máj. hava 16-án tartatott meg a megye székvárosában az első népünnep, alföldi szűkölködő rokonaink felségelésére. Forró köszönet mindenek előtt a székváros lelkes közönségének, mely tömeges jelenlétével nem csak az ünnepély megtarthatását eszközölte, a költségeket fedezvén, de az oltárra is szép áldozatot tett le, nemes szívűségének jeléül.

Az ünnepély d. u. 4 órákor vette kezdetét mozsárlövésök közt a városi sátoron s tartott esti fel 10 óráig, midőn a népvizigalom felváltotta.

Volt az ünnepen löfuttatás, gyalogfutás, chinózer játékok, jutalomért famászás, este tűzjáték; cigányzene, dudaszó, vorkli, Paprika Janosi, cigány-prcsenyés s mézesakos sátor, osukráz stb. stb. 20 kr-ért a nép mezesakos élvezett, hanem élvezve áldozott is, a nélkül, hogy anyagi érdekei sértve lettek volna.

Az ünnep kiváló részét, ugyszólván: fénypontját képezte a löfuttatás, melyen a pesti gyepen is ismeretes aszalói lakosok lettek a főnyertesek, és pedig Biró László és Biró József, 5 éves pej mén, és 4 éves kancsa pej lovakkal. Nyertek egy-egy db es. aranyt. A harmadik jutalmat, szinte egy db aranyt nyerte Tóth János 10 éves szürkőjével. Külön jutalomban részesítetett főispán ur 8 méltósága által Sárközy Ferencz, ugyan kaposi lakos, 6 éves pej heróltjével! A jelenlevők a futtatóknak a nyereményen kívül serkentő borraivalókat is osztottak, s a nyertesek a tán több mint másfél ezer egyénből álló közönség által hurrákkal fogadtattak.

Köszönetet kell itt mondanom a derék gróf Niczky György urnak, ki maga 3 db es. aranyt áldozott a futtatásra, s a derék pályabíráknak, kik semmi fáradságot nem kíméltek az ünnepély emelésében

A népünnep és esti vizigalomra, a pénztáraknál eladott beléptijegyek és ördögpihlukából (sorajegyek) bejött az alább közlendő felüladakozásokkal együtt 234 ft o. é.

Lajpczig A. kereskedésében	4 ft 90 kr.
Lőw Mór kereskedésében	6 " 20 "
Ösv. Reiznornő kereskedésében	11 " 90 "
Berger A. kereskedésében	9 " 70 "

Összesen 266 ft 70 kr.

Ünkénytesen adakoztak a pénztáraknál fentebbi összeghez: Montag S. 40 kr. Adószedő ellenőr 20 kr. Egyvalaki 60 kr. Folly J. 80 kr. König J. 60 kr. Mérei 60 kr. gf Somsich 60 kr. gf Niczky 80 kr. Bálleg J. 1 frt. Gyulay 60 kr. Egy valaki 80 kr. Főispán 8 méltósága 1 frt 60 kr. Dr. Kozma J. 60 kr. Socher 20 kr. Szokolay K. 80 kr. Soffer ügyvéd 40 kr. N. kapitány 20 kr. Egy valaki 80 kr. Königsberger 60 kr. N. 1 frt 12 kr. N. 10 kr. N. 10 kr. N. 10 kr. N. 10 kr. N. 10 kr. N. 10 kr.

A rendezőnél adakoztak külön.

Gr. Niczky György 3 db es. arany. Vissy Pálnő assz. 1 db es. arany. Vajda Pongrácznő assz. 1 db es. arany. Szokolay Dánielnő assz. 1 frt. Hönig Józsefnő assz. 1 frt. Kutassy Ernő 1 frt. Némoth Boldzsár 1 frt. Fodor Pál 1 frt. Szobovics Nándor 1 frt. Spitzer Mór 5 frt. Összesen 12 frt o. é. és 5 db es. aranyt; mi a fentebbi összeggel együtt teszen: 278 frt 70 krt, és 5 db es. aranyt.

Vissy Pál főorvos ur felhívása következtében, tostvérje Vissy J. tisztartó urnál A. Bogáton a lelkes vendégkoszoru összoandott s hozzám böküldött 15 frt 70 kr o. é. oly kivánsággal, hogy ezen összeget a „Magyar gazdaasszonyok egyletének“ küldjem fel Pestre, a szegények közti kiosztás végett; mit „Pesti Napló“ t. szerkesztőségéhez fel is küldtem átadás végett.

Jövedelmozott tehát a népünnep a költségek levonásával (mely a tek. inségsegélyző központi bizottmánytól megtekinthető) 185 frt o. é. és 2 db aranyt; vagy is a Pestre felküldött összeggel együtt 200 frt 70 krt o. é. és 2 db es. aranyt.

Megemlitém még egyuttal mai lapunk újdonságai közt is olvasható szép tényét a székvárosi polgár ifjuságnak, mely vizagozása közben som feledkezett meg a jószívűséget gyakorolni, s az általa rendezett majálison Balogh György felhívására 18 frt o. é. adakozott s küldött be hozzám, mely a fentebbi népünnepi összeggel összesen 203 frt (?). o. é. és 2 db es arany, általam az inségsegélyzési központi bizottmány pénztárába letéteztet.

Köszönet azon lelkes hölgyeknek, kik az ünnepélyre pénzadományon kívül még kijátszásra való tárgyakat is küldtek be; így p. o. Vissy Pálnő asszonyaság: gr. Teloky László mellképét; egy ivópocharat; két porcellán gyertyatartót és egy kávés öbösztöt. Csallay Imrenő assz. egy házsispikát. Némoth Antónia kisasszony egy lovélitárczát.

Legyen köszönet a megyei és városi t. hatóságoknak, melyek háthatos segély nyújtottak, s az ünnepély jó kimenetelére mindent elkövtettek.

Legnagyobb köszönet pedig az áldozóknak, kiknek részvéte nélkül, csakóly öröm és igyekezetem — ezélt érés nélkül — bizonyára elporlottak volna.

Költ Kaposvárott, máj. hava 24. 1864.
ROBOZ mint rendező.

ott dolgozott velök a nemes honleány, tulajdon kis kezével segítvén egyenetni azt a puha földet, azt a véráztatta földet, mely a magyar harcsozoknak nyugohelyet adand...

Este későn megvolt ásva a sír, s mint óriási üreg ott ásitott onyészotos setét, mély. öblébből. Azután behordották egyenként azt a sok, csonka hullát... S míg a nehéz göröngy magas halomná domoralt, a nyugovók pora felett, a nemzetnek buzgó honleánya, égő, fájó könyű záporával beszentelte őket.

— Nyugodjatok csendesesen a sírban! Legyen könnyű koblotoknak a szent haza földje...

A magasztos koblu hölgy nevet századokon által fenntartá a kegyeletes omlék, s valahányszor Mohács eszünkbe jut, lehetlen, hogy eszünkbe ne jusson annak gyászoló órangyala is a nemes honleány: özvegy Perényiné...

A nagy, óriási sír tele volt halottal. A gondos honleányi szeretet eltemette a mohácsi hősöket.

Oh de monnyi halottja lett még a szegény magyar népnek. Sirhalomná vált a hon egész dunántuli részének viruló határa, sirhalomná a Duna és Tisza közötti tór!

Hát a többi halottakat ki temeti majd el?! Ki gyözné azokat mind, mind oltemetui!

II.

A török vizagott, — a szegény magyar sírt keservesen. Sirhatott is már a magyar, mert olyan sejt, olyan vészes volt egének láthatára, hogy jövőjön — azon a máskor oly nosology szép jövön, mely ezelőtt a bízató remény deritjében tündökölt, most csak egyetlen, halvány, világító vércsillag sem látszott sehoh.

Nem tudta hogy morre, hová lépjen. Mindenütt nyílt üreg, mindenütt a mély sir ásitott elője. — S olyan könnyű, olyan véghetetlen könnyű volt a sírok fenekére jutni!!

— Szulejman a török szultán öröme mámorában rablásra szabadítá fel győztes seregét... Mohettek dúlni pusztítani, a merre nokik tetszett, csak-hogy nagy csapatokban... „Szabad-rablás“ volt, a nagy török tábor számára engedve.

Egész Magyarország ott állott előttük. Olyan szép volt, olyan viruló szép, azaz áldott ország. Százszomú kalásztól hullámozott a róna. Magasló halmain nehéz szőlőfürtök alatt hajolt meg a túlterhelt venyige s az a gazdag áldás, az a gazdag termés, mely a föld népének dús aratást ígért, oly kedvessé, oly vonzóvá tette ezt a földet.

A pórnak reményo arczaín mosolygott, ha körültékinto gazdasága között. Megáldotta szorgalmát az Isten. Évek óta fősvény volt már a föld; szigoruan mérte adományát! De most mintha a föld kárpótlást akart volna adni, eddigi mulasztásaiért, — áldás borított el hegyet, völgyet.

Milyen boldog volna a nép, ha megérhetné majd szorgalma gyümölcsét, amit a természet oly gazdagon nyujta fáradaimaiért!! Pedig a sárgakalász már csak a sárlót várta, — s a szőlőhegyeken hetek óta válogatott érett, piros fürtöt a jó családapa, kis gyermekeinek!!

Ki tudja, ki fog az idén majd aratni? A halál.... a halál, vérbemártott kézzel — embortestet, emberéletet!

Ki tudja kié lesz az a szép, az a dús szőlőtör-més? A töröké — azé a hivatlan, azé a rémületes, iszonyu vendég, aki nem hagyja épen bizton semmit,

amihez csak hozzáférni időt kaphatott; mintha a dús magyarföldön minden csak az övé, az övé volt volna.

Szabadon dúlt, szabadon pusztított. Nem volt aki ellenállni tudjon.

A futó magyar népet, ha előrheto, rablánczra fűzvo vitte magával tovább, s midőn már sok gyúlt össze, vérparancsot kért a kegyolmos szultántól, s ugy gyilkolta, ugy ölto meg tömegesen őket. Mór-földekre futottak a török elől lakaikból az üldözött magyarok; — de azért mégis sokat, nagyon sokat utolért közülök.

Szeptember harmadikán jött az első vérparancs. Ekkor már volt ötezernél több fogoly a török kezében.

A négyezor férfít kardra hányta egy tömegben mind.

A nők, azok egyszer szabadon mehettek, megmaradtak élve; de mit ért nokik az a gyászos, az a lealázott élet, melynek megmentéséért a váltságdíj halálnál halálosabb volt egy magyar nőre. A halált százszor szivesebben eltűrték volna mint ez elbocsájtást. Körték is, hogy had halhassanak meg.... De a török élni hagyta őket.

Pedig ez a meggyalázott, fájdalmas élet, ami nekik maradt, csak a sírba való!...

A boszús osman-had, most két részre oszolvá folytatta a rablást, amit előbb egyesülten kezdett.

Jobb lesz így — hamarább, dönthet ronthat iszonyu dühében.

(folytatása következik.)

A szőlészet köréből.

Mit kell tenni június hónapban?

A lecsüggő vonyigókat szorgalmasan karróhoz kell kötözni.

A mint a termővesszőn a fürtök föllismerhetők, szonnal megkezdendő a csonkítás. Ez oly nevezetes teendője a szőlőművésnek, melyet veszteség nélkül el nem mulaszthat. E tárgyról már egyszer szólottam, (l. Z. S. K. 1864. 6. szám, 24. l.) megmondom röviden még egyszer, hogy miben áll a műfogás: a felső fürtön fölül meghagyunk 2-3 levelet, onnantól lecsipjük a vonyigót még virágzás előtt.

A kapálást folytatni lehet, vigyázzán még is arra, hogy a föld mélyen ne vágnassék föl, elegendő csak annyira kapálni, hogy a gaz kiirtassék.

A szőlőnek ellenségeit tüzetesen kell irtani, (Phalaena Bombyx Caja; Phal. Bombyx Fabricipeda; Sphinx Kochlini; Curculio Bacchus). Ezek megszurják a bimbót, a levelekre tojnak, össze kondorítják ezeket és ártnak a tőke átlótónak. A földben tanyázzán mint hornyók, néha az egész tőkét is megölik; réz, másszor vörös, fényes fekete, apró fohéres, fekete barnás és róka-vörös; sárgafekete, barnás; világos zöld pontokkal, csikolatokkal vannak ellátva.

TERSÁNCZKY.

Még egy „helyreigazítás.”

Válaszkavölgye, majus 25-én 1864.

Tekintetes szerkesztő ur! Tuboly Victor ur a „Zala-Somogyi-Közlöny” n. munkatársa a lapokban egy zalaegerszegi színbírálatot irt, melyet mi figyelemmel olvastunk. A 15-ik számban pedig Zala-Egerszegről „Többen” ezen színbírálatra egy „helyreigazítás” irtak, a mit szinté olvastunk. A kétrendbeli cikkről legyen szabad néhány szóból álló szorény megjegyzésünket Önök becses lapjában kijelenteni. Mert mi azt tartjuk, hogy a hírlapirodalom olyan nyilvános tér, a melyen minden józan eszű ember fel van jogosítva szót emelni olyan esetben, midőn azt éppen a nyilvánosság érdeke kívánja. A nyilvánosság egyik főérdeke a méltányosság.

Ha ezt egyik polgár a másiktól megvonja, mi több: félremagyarázás által hálátlansággal cseréli fel; nyilvánosságiránti kötelessége minden irmitudó embernek: felvilágosítással szolgálni alkalmaslag a közönségnek: Tuboly Victor ur mint vidéki hírlapíró a nyilvánosság embere lévén, csak a téren kötelességének tett eleget, midőn a zalaegerszegi tisztelt működvekről nem egyszer hálás dicsőretekkel emlékezett az alföldi szűkölködők nevében és azok becses neveit köztudomásra juttatta.

Ellenben Zala-Egerszegről „Többen” a helyett, hogy az elismert megemlékezést méltányolták volna, ok nélküli gúncsolódással Tuboly Victor urnak őszint jó akaratját rosszul magyarázták.

Mi tehát, kik Tuboly Victor urnak a Zala-Somogyi Közlönyben irt cikkeit két év óta olvasni szeretjük, székségeink tartjuk védelmére elmondani; hogy mi az általa alkalmazott határtalan kitöltés épen nem találtuk „tapintatlan” alkalmazásnak. Hogy miért nem találtuk azokat? arra nézve más a tek. szerkesztő ur a 15-ik számbani csillag alatt igen helyesen megfelelt helyettünk. A „többször” által extemporizált cadentia tehát — nézetünk szerint — ez által nem ütötte! De az sem ütötte ám, hogy Tuboly Victor ur hibázott volna „midőn át, működveket színészek módjára megbíráta.” A működvekre éppen úgy mint a színészek a közönség elé lép, nyilvános tettel cselokszik és a közönség előtt áll — és minthogy a működvekre éppen úgy kiérdemelheti a művész nevet, mint a művész maga; tehát a működvekre éppen úgy nem mondható „kritikán felülmelkedettnek” valamint a színész. Ezen állítást a mélyen tisztelt zalaegerszegi működvekre urhölgyek és urak sem fogják kétségbe vonni.

Igy a felhozott érvek nyomán lathatja a tek. szerkesztő ur, hogy nekünk székségtelen azt tagadnunk, hogy habár azok, kik Tuboly Victor urat említett cikkekért ártatlanul bántalmazták „Többen” voltak is, így mi is kik Tuboly Victor urat, mint írókat tekintetben védelmezünk maradunk és vagyunk.

Többen.

Jegyzőkönyve a gazdaszonyi tárgyak bíráló választmányának.*)

Csesznayk Olga k. a. asztalterítőért 1 db arany. Csesznayk Teréz k. a. gombostű vánkösört dícsőré oklevél. Gorgor Irma k. a. két db tájképet 1 db ar. Gr. Batthyány Erdődy Janka pamlagvánkösört első rendű dícsőré oklevél. Gr. Fesztesich Mária k. a. és Fábian Róza k. a. ágyszőnyegért 1 db arany. Gyömöray Amalia k. a. virágkosaráért 1 db arany. Köhler Fanni kézműért 1 db arany. Chinorányi Józsefné virágkészítményért d. okl. Gr. Fesztesich Györgyné pamlagvánkösört első r. d. okl. Özv. gr. Auerspergné festményért első r. d. okl. Hertolendy Leontino pamlagvánkösört első r. d. okl. Tarnóczy Anna virágko-

*) Kérjük, sziveskedjék a t. közt. évt. névét aláírni.

sár készítményért d. okl. Tassy Margit k. a. szőnyegeskőért d. okl. Kerkapolyi Matild lámpatálcáért d. okl. Reich gépész kávéőrleért 1 db arany. Rajky Lajosné paplanért d. okl. Barabás Terka k. a. függő levéltartóért d. okl. Özv. Scotti Bortalannó papucsért d. okl. Prager Eugenio falkosáért d. oklevél. Dervarich Róza k. a. pamlagvánkösört d. okl. Svastics Emilia k. a. szekrénykőért 1 dr. arany. Gr. Deym Mariska k. a. vánkösört d. okl. Horváth G. k. a. pamlagvánkösört d. okl. Neusidler Irma tárczáért d. okl. Fábianics Laura k. a. gyermekszűrt 1 db ar. Özv. Auersperg grófné legyezőért 1 db ar. Szabó Selyey Emilia selyembogár gubóért 1 db. arany. A jutalmazott tárgyakért díjak és oklevelek részint gr. Batthyány Erdődy Janka választmányi elnök ő méltóságán által helyszínen kiosztatván, a többi fontmaradtak tek. Botka Mihály gazdasági egyesületi elnök úrnál Karmacsosn átvehetők.

Zalamegye máj. 19.

Oly kitűnő egyéniség haláláról értesitem a „Zala-Somogyi-Közlöny” olvasó közönségét, kinek körtükből kiszakasztását mi fájdalommal éreztük, s kinek hideg homlokára még Somogy megyének azon birtokosai is ráfűzik az elismert érdemnek koszorúját, kik a Balaton lecsapolásának kérdése által támasztott anyagi érdekek harezában az öljvészet nem egy táborban küzdöttek, kik a részleges lecsapolás ellen folytatott erőteljes küzdelme — mely folytatva volt a szónoklati s irodalmi vita fegyverrel — az elhunytban látták megszomolyosítva. Ő volt vezetője, éltető lelke azon egyesületnek, mely Veszprém és Zalamegyének kecskázott anyagi érdekeit védelmezendő, csak úgy akart belegyezozni a Balaton lecsapolásába, ha az teljes, nem pedig a zalai nádasokat minden kárpótlás nélkül megsemmitő, s így Zalának jelentékeny károkozó részlete lecsapolás leend. Somogy birtokosai, kik küzdöttek a részletes lecsapolás mellett s keresztül is vitték... sokkal nemesebb gondolkodásnak sommint az ellenfél érdekeit, ki győzelmeiket oly sok ideig hátráltatá ellenzése által, s kinek — hogy nem volt-e ellenükben igazsága — még a jövő fogja eldönteni... el ne ismerjük, — mert oly ellenféllel volt dolguk, kivel méltó dicsőség! Ha kinem irnám is a nevet, az ölményekből tudná már a közönség, hogy Mórocz Dániel sodorta ki az élet küzdő harcosai sorából a halál szele, kit több megye táblabíróssággal, a veszprémi ref. egyh. vidék segédgondnoksággal, a dunántúli ref. egyh. kerület tanácsbíróssággal, a veszprémmegyei gazd. egyesület a jelenlegi előjög terjedésével, a városi önkormányzat tisztelet meg; s kit mind az éle lehetett látni, hol a közjó előmozdítása s a városok megjelenését szolgálta. Utolsó kedves eszméjét Pápan gazdasági tanintózetnek föllállítását — nem testesíthette meg, de az általa kihintett magvak aratást adhatnak egy szebb jövőben. Ez eszméért még halálós ágyából is küzdött a léloknok fegyvereivel.

F. hó 18-án d. u. tettük örök nyugalomra megidegült tetemét a felső-csári temetőben. A jó hazafiak száma egygyel ismét kevesbedett az ő kidőlőse által. Béko lengjen porai felett, s tartsa át átölve a jóknak szent visszaemlékezése, mely bekesítve hat, s buzdít ezen utón előhaladásra, a melyben ő oly szép s követendő példával járt előttünk

v. r. l.

Mohács, május hó 20-án 1864.

Pünkösd második napján a halászsok s molnárok a Nepomuk sz. János tiszteletére évenként szokásos ünnepélyt ismét megtartották. Az idő kedvező lévén, esti 8 óra tájban puska és tarack durrogások közt a Dunán megkezdődött az ünnepélyesség. Az öreg folyam zavaros tükrön száz meg száz gyertyácskák usztak alá, a malmok mind fényesen ki voltak világítva, a molnárok pedig roppant néptömeg előtt felállt az oviztek koszoruzott s színto kivilágított oszlokokkal, ügyességüket megmutatandók, s hol a Csolo a Dunába ömlik, néhány halász csónokra tilt, s a dűsan virágokkal földiszított sz. János képével oveztek városunk alá, hol a sok nép ökönyekkel fogadta. Ezután következett a bravur lövöldözés: a puskaok a Dunán uszkáló gyertyácskákat tűzven ki célpontul, a ki a kijelölt gyertyát lövésével eloltotta, fertály akó bort nyert. E lövöldözés egész esti 10 óráig tartott, a midőn a nép is szőszlott. Városunk anyagyházában megürülvön a kántori állomás, tegnapra volt a választás kitűzve. Jelentkezett is 4 versenyző. Ez ugyan nem oly nevezetes esemény, mint ha a leirást megérdemelné, de igen az, hogy rossz izlésért s kifejletlen mlitölőteért nyilvánosan megrovassók. Sajnosan tapasztaltam, hogy midőn közérdekű tárgy jó kérdésbe, a még tálsulyal bíró műveletlen néposztály akar mindig döntő határozatot elteni. A józanabb, s a műveltség sokot csak felnyit, s is már elért lakosok oly kántort óhajtanak választani, ki jeles zenetehetségű, hogy idővel, ha zeneiskola nyitnának, abban alapos készütséggel oktathassa a növendőket.

De azt sokan nem akarják érteni; minok nekünk a zeneiskola, mondják, csak kántor kell, ki a templomban énekelni tud, s ez értelmetlen indok mellett, mivel a versenyzők között egy itteni szüle-

tés is lévön, csak azért, mivel helybéli, bár tapasztalatlan s éppen sommi zeneképességgel nem bír, utóbbit megválasztani. Az olkesorodott haroz azonban még folyik, a kineveztetés utóeredményét még nem tudjuk.

KUGYERAY.

Hírek és események.

△ Az urnapi körmenet a legszebb szertartással s rendben ment végbe, a szentferencziek templomában tartatott zenés misén Neusiedler Mari k. a., valamint a többi urak is jelson énekeltek — ő mellett Grünbaum ur hegedűjének varázshangjai valóban áhítatra gerjeszték a zeno iránt — úgy, mint a nem, fogókony közönséget. A körmenet díszét emelők városunk előjáróinak jelenléte, zeno, katonaság, a tanuló ifjúság — fohéso öltözött koszorús kis lányok, nemkülönbön a czehek képviselőse, saját zászlóik alatt. A tarack-durrogások, a katonaság által tett díszlovások, színto emelék az ünnepélyt. A mi a zenés-istentiszteletet illeti, ajánlanánk városunk előjáróinak — tennék ez ügyet magokóvá — és s működőnek oda, hogy kántorunk köteleztesse minden nagyobb ünnepen — úgy különösebb ünnepélyeken is, zeno s misét rendezni; ohez pedig más nem szükséges — mint: határozott parancs!

△ A helybéli izraelita templomban kedden, máj. 24-én szép ünnepélynek voltunk tanui. Emlékeül annak, hogy báró Montefiore Mózes ur tavai, konstantinápolyi utjában — hova őt hitsorsosainak érdekei hívták — városunkon keresztül utazván, itt 24 óráig időzött — és a templomban imáját végezte. — Az izraelita közönség egy magyar, német és héber felirásokkal ellátott pompás emléktáblát készíttetott, melynek leleplezése 24-én ittlétőnek évnapiján — egyházi szertartással ment végbe. Ez alkalommal dalárdánk is közreműködött, s mivel a keresztény tagok is részt vettek — a derék izraelita közönségtől egy közönsé iratot kapott. A rabbi egy igen sikerült szónoklatban az ünnepeltnek, mint a zsidóság, mint az egész emberiség körül szerzett érdemeit felsorolta. Az utóbbi valódi philantropiai tettei között említette Montefiore utolsó, az az marokkói utját, a hol sikerült neki nemcsak az áratlanul bebörtönzött hitsorsosait megszabadítani — hanem a szultántól az izraeliták és keresztények teljes emancipációjáért is becszközölni.

△ Kanizsa város régiségei közé tartoznak a Beyer és Prossburger házak előtti hidak, melyekre ha ember rá lép, majdnem úgy cselokszik — mint történetileg ismert sohaok hidján Velencében. — Az az egypár darab korhadat fadarab méftőbb helyét találhatta volna már rég, valamely szegény ember kályhájában, legalább nem lenne az ember élete veszélyezve.

△ Sajnálattal kell említenünk, hogy tájéunkon két intelligens ember, egy mérnök és egy gazdaszt megtebolyodtak.

△ A kanizsai réten — közelében a régi várnak — hidat épített a vasuti társaság, ásatások alkalmával több nagy ágyugolyót találtak; ha a téren helyenként történnének ásatások, vagy építkezések — számos régiségi tárgyra lehetne akadni.

△ Nemesak nálunk látjuk szomorú képét az iságnak — hogy sok becsületos családapa nem képes családját szorgalmával eltartani s a mindennapi székséget megszerezni — hanem oly országokban is, hol sem a termés ki nem veszett, sem nem volt úgy sújtva a sors kezétől mint a miénk — szolgáljon példál a következő eset: f. hó 12-én Regula Bódog Prágában lakó ösrnakereskedő, két felnőtt leányával odahagyta lakását — s délután még a lövészi-azigoten láttatott. Esto egy rendőr két hullát fedezett fel a Moldvában, melyekben Regula leányaira ismert rá a következő napra az apa hullája is kifogatott. Úgy bizonyítják, hogy a végszükség kényszeríté őket a borzasztó tette, miután becsületőrtöztek nem engedte meg, hogy vétekre, vagy koldulásra votemedjenek. Bizony, nehéz időket élünk! Ezek befojerték, de hányan lehetnek még azok, kik álmatlan éjeleken át kínlódtak a lét és a nomlét folett.

△ Tavai jelentettük, hogy az izraeliták közkedvességű kántora s a nagykanizsai Dalárda karmestere meghalt; most van az állás ujjlag betöltésére a pályázat kihirdetve — s örömmel jelenthetjük, hogy nemcsak hazánk több városaiból, hanem a birodalomból, sőt még Longyelországból is érkeztek pályázatok, itt hallhatunk szebbnél szebb hangokat. Ménytánylatos lenne ha a kanizsai érdem- és vagyon-dús izraelita község előjárói a választásnál, dalárdánkra is lennének egy kis tekintettel.

△ Varasdról jelentik, hogy ott egy derék vendéglős czéget „Az arany bárányhoz” magyarul hitta ki — holott azöltt magyar felirása soha sem volt. A vendéglős főérdemo abban rejlik, hogy ő külföldi s néhány évok alatt nemcsak, hogy nyelvünket tette sajátjává — de szívvel lélokkal magyar ember lett. Egyzintó a legjobb szolgálát csak x... talált fel. — Eljen!

△ A nagykanizsa... hoztak Stájerhonból félmérőre való csorasznyót, melyet egy idevaló gyümölcsáros nőnek 24 frt. adtak ol. Áldott fal sok ember kevesebbel is megelégednek.

△ Furcsa rablás. Egy idevaló husmérnök boltját feltörték, de a halomra rakott húst nem bán-

tott. — csupán 40 ujkrat vittok el; a tulajdonosnak a 8 fős lakat feltörése miatti bosszúja oly nagy volt, hogy rövid betegségbe esett. (Beküld.)

△ Albanich Flóris városkapitány ur lemondását, főispán helyettes ur 8 mlta a közszolgálat örökéből elfogadta; helyette Pintér Pál ur eddigi városi törv. tanácsnok nevezetett ki, s ezen hivatali állás tisedésbe jövén arra pályázat nyitattik. Az irnoki állomást Nagy Ignác nyerte el.

△ A Kezthelyen szállásoló dsidás eszed, hadgyakorlati összevonulását f. é. szept. hóban N.-Kanizsa környékén akarja tartani. A kárpótlási tárgyalások — Nagy-Kanizsa, Sormás és Szopotnok községoivel már megtartattak; az eldöntés, felsőbb köröktől függ.

△ A nagy-kanizsai Dalárda jun. hó 4-én fogja választmányi közgyűlést a „Zöldfa“ vendéglő teremében tartani — melyre minden tag meghívatik.

△ Ludbregon, az urnapi körmenet alkalmával a vigyázatlan tarackklövés következtében a paplak kigyuladván — a csinos hg. Batthyány kastélyával együtt 18 ház lett a lángok martalékává.

△ A kezthelyi kisorsolási nyereménytárgyak olvitelére a határidő jun. 12-ik meghosszabbittatik.

Kapovár.

* Van Kaposvárott egy fáradhatatlan szorgalmas kereszmáros, ki már majdnem egy kis városrészt telepített. Nem egyedül a ragyogó neveknek, lángolméknek szenteljünk szobrokat, véssük neveiket kőre, s adjuk át a halhatatlanságnak, hanem a közéletben is jutalmazzuk azokat, kik tetteikkel megérdemlik. Donner mindenesetre olég érdemet tett arra, hogy az általa telepített kis város rész legalább egyik utcája Donner utcának nevezessék. Mielőtt a szorgalmat jutalmaztuk, ezeket serkentettünk.

* Máj. hó 10-én halt meg Köttsén Moosy Antal 73-ik évében; a nemes szívű emberbarát, a tudományos műveltségű dorék mérnök, ki nem csak hű pártolója volt irodalmunknak, de kortjében is szorgalmasan dolgozott; maga Fodrus meséinek fordítása nagy közszolgálat, buvirat és nyelvünk biztos kezeléséről tett tanúságot. Sokáig feledhetetlen marad ő azoknál, kik megszokták élénk társalgását, érc jellemét, szívének minden szép, jó és igaz iránti nemeségét. Nyugodjanak békében porai az általunk is könyezett, s évoi daczára még mindig korán elhalt barátunknak.

* Balogh György felszólítás folytán maj. 19-én tartott majalis alkalmával következő egyének 18 ft o. é. adtak össze a szűkölködők segélyezésére u. m. Balogh György 1 ft-10 kr. Thieri Antal 50 kr.

Reizner Döme 50 kr. Donner Edo 50 kr. Gundi Sándor 50 kr. Apa János 1 ft. Ballek János 1 ft. Conti József 1 ft. Conti Popsa 1 ft. Tóth József 50 kr. Kókáli Imro 40 kr. Lajposig Antal 1 ft. Gundi Gyula 1 ft 50 kr. Doszkási Károly 1 ft. Molnár László 1 ft. Laszka Vincze 1 ft. Sauer Sándor 50 kr. Longyel Ignác 50 kr. Dekleva Ignác 1 ft. Ujhelyi Gejza 1 ft. Szigóthi Muki 50 kr. Nyul Ida 1 ft. összesen 18 forint oszt. ért.

Köszönet a szűkölködők nevében a jó szívű adakozóknak, kik mulatság közt sem feledkeztek meg azokról, kik áldozat és könyeinket egyformán megérdemlik, mert testvéreink. Ha a hazában minden kis mulatság, szórakozásban a lalkek jó ösztöne így nyilatkoznék, bizony többre mennénk.

* A 16-iki néptünnepre adott 6 rendbeli nyereménytárgyakra következő számok huzattak ki: 561. sz. nyeri gf Teleky László molképét érezből. 508. sz. nyer egy szép fustott üvegpothar. 504. sz. nyer egy házi sipkát. 285. sz. nyer egy levéltartót. 269. sz. egy kávéscsészét. 162. sz. két porcellan gyertyatartót. Kik a fentolbi számoknak birtokában vannak, jelentsek magokat a rendezőségnek 20 napig, mely után az említett nyereménytárgyak a szánt szont célra eladatkak.

* A bérben levő galambosi pusztán (hg Eszterházy Pál birtoka) több gazdasági épület leégett legközelebb, melyek a magyar ált. biztosító társulatnál voltak biztosítva. A kár már nem csak megvizsgálatott, hanem pontosan ki is fizettetett, mit derék, nagy hírre jutott egyelőttől megszoktunk.

* A kaposvári gymnasium építési költségeinek fedezésére újabb adakoztak: Na. Markovics János kanonok ur 200 ft o. é. Margullt Ignác bérnök ur: 20 ft 80 kr o. é. Szobovics Nándor törvényszöki ülnök ur 10 ft. Mélt. Peitlor Antal váci püspök ur földtormontesítési kötelezvényben 100 ft. Nt. Somogyi Miklós plébános ur 20 ft. o. é. A kogyes és nemes szívű adakozók vegyék forró köszönetünket; vigasztaló és sokat érő azon öntudat, mely azt sugja, hogy világot segítettünk gyujtani a tudomány és nevelésnek.

* A gymnasium — mint az adakozóknak idővel daczoló omléke — ugyan csak méltóságosan omledik; a munka erősen foly, s ez évben még tanulóink benne dícsérik az Urat. Megemlítjük egyuttal, hogy a gymnasiumban több nagyobb szordó bolt, a város piacza logszabb pontján, ugy egy szép lakni való helyiség is kiadandók lesznek sz. Mihály napkor f. évben; ajánlatok tohotök jul. 1-ig. Iparkodjanak, kik a valóban nagyszertű s az oladás s forgalomra is nagy befolyással bíró helyiségeket elnyerni óhajtják.

* A gazd. egyesület maj. hó 23-án gyűlést tartott májt. Jankovich László ur elnöklote alatt, melyre még visszatérünk.

* Na Somssich Pál ur elnöklote alatt a borász és kortószeti szakosztály maj. hó 22-én összejövetelt tartott.

* Szombaton, máj. hó 21-én nappali órákban olyan volentérféle négy dologkorülö megtámadta a cariol N. Bajom és Bükönyo közti ordóságban. Az ingyen-élők az ordóságól egyszerre löttek a cariol felé, s a rajta ülő kocsiat és csendört könnyen megsebesíték; a puskadurrogásra a lovak megijedtek, a kocsiat elragadták Bajom felé a kocsiat együtt, s így a kirablás nem sikerülhetett. A sebesült csendör loevén, egy famellett állást foglalt, hogyha támadás lenno ollono, mi azonban nem történt meg, az utonállók elvonulván. Az egész tényből látszik, hogy ezek csak olyan sülö gazemberek voltak.

Nyit posta.

Cs. 8-nak Post: Az igéretet várjuk, majd megkösik a válat számára

T. V-nak Sz. L.-án: Küldj a naptár számára valamit; leveled csak 21-én jött kezünkbe, így kívánságod a müro néve nem teljesíthettük. Előre is köszönet a fáradozásért a könyveket illetőleg. Várjuk soraidat.

F. K-nak K.-án: Magánlevelet írtunk.

R. R-nek N.-Várad: Kérünk valamit öntől, leveleket is.

Bécsbe: ??

T. Poston: Pár hét alatt olválík szóna-o vagy szalma: az első esetben kéni fogjuk működésed; a kiadónak írj magad.

D. 8-nek N.-B.-be: mind hiába várjuk utolsó levelédben igéretet kopogtasson ön valahára, mert késő lesz.

Veszprémbe: megkaptuk; kérünk az újdonsági modorban minél többet.

P. G-nak: A naptár számára nem jön semmi?

Felolós szerkesztő: ROBOZ ISTVÁN.

Gazdasági tudósítások.

Nagy-Kanizsa, máj. utóján. A kereskedelemben semmi lendület — kevés rendelések, még kevesebb szállitmányok. Buza 4 frt 50 kr—5 frt. Rozs 3 frt 25—40 kr. Kukorica 3 frt 10—25 kr. Árpa hiányzik. Zab 2 frt 10—15 kr. Ujbor 3—4 frt. Óbor 5—8 fét.

H i r d e t m é n y.

Somogy megye Törvényszöke mint árvaszék részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a bodviczi, kivadári, és páczodi instruált nemesi birtokból, kiskoru gróf Somssich Ödönt tulajdonjoggal illető 602°/_o hold ingatlan birtok a hozzátartozandó bodviczi koresmával együtt f. é. junius hó 23-án délelőtti 9 órakor a helyszínen a bodviczi koresmában nyilvános árverés utján 1878-ik évi april 23 ig vagyis szent György napig, haszonbérbe fog adatni.

Miro a haszonbérleti kívánók oly hozzáadással hivatnak meg, hogy a haszonbéri feltételeket ezen árvaszéknel megtökinthetik.

Kapovár 1804 évi május 21-én.

Schvey Ferencz, aljegyző.

Árlejtési hirdetmény.

Kapováros hatósága részéről közhírré tétetik, hogy f. évi junius 12-én Kapovárosban a városházánál regveli 9 órakor árlejtés fog tartatni az elemi iskola háznak tero szerinti átváltoztatási felépítésére, mely épülethoz a totófa és tégla a város által fog helyreállitani — az épülethoz megkívántató többi anyag és munkatévök a vállalkozót fogják illetni.

Vállalkozni szándékozók bánatpénzzel ollátva az árlejtésre meghivatnak. Az építkezési feltételek a városházánál megtökinthetök.

Kapovár május 18-án 1864.

Városi tanács.

Egy gyakornok kerestetik.

Alulírott fűszer- és norinbergi kereskedésben egy, jó házból való, képzett fiatal egyén, 14—15 éves, kedvező feltételek mellett felvétetik.

A feltételek megtudhatók, fölpi ezen a kereskedésben.

WUCSKICS JÁNOS,

fűszer- és norinbergi kereskedő.

K é p e l a d á s.

A raktárban térnyerés miatt — a szokott árnaknál rendkívül jutányosabban.

Alulírott tisztollettal jelenti a t. cz. közönségnek, hogy a több mint 2000 darabból álló, valóban művészi képtárát — u. m. aczél és rézmetszeteket, ugyszinte színezett könyomatú képeket a vétel áron 50% alább, mától kezdve eladja. Bátorodik tehát a t. cz. műlörtö közönségnek ezt annyival inkább is figyelmebe ajánlani — mivel mindenkinek mód nyujtatik szobáit kevés költséggel, s izlés- teljesen feldiszíteni.

Wajdits József,

könyvkereskedő és nyomdatulajdonos.

Wajdits József kindé lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

Schon am 15. Juni d. J.

findet die Ziehung des allerneuesten

Staats-Prämien-Anlehens

statt, welches in seiner Gesamtheit 400,000 Treffer antheilt, und worunter solche von 5 mal Frs. 60,000, 8 mal 50,000, 4 mal 45,000, 14 mal 40,000, 13 mal 35,000, 6 mal 32,000, 14 mal 30,000, 4 mal 25,000, 22 mal 20,000, 8 mal 18,000, 4 mal 16,000, 13 mal 15,000, 10,000, 4 mal 60,00, 8 mal 50,00, 48 mal 4,000, 56 mal 2,000, 110 mal 1,000, bis abwärts Frs. 17. niedrigster Gewinn, welchen jedes Obligations-Loos erlangen muss.

1 Loos für bevorstehende Ziehung am 15. Juni kostet fl. 1. Oester. Whrg., 6 Stück fl. 5., 13 Stück fl. 10., 28 Stück fl. 20. Es ist somit Jedermann die Gelegenheit geboten, mit der sor geringfügigen Einlage von nur fl. 1. einen der bevorstehenden Treffer machen zu können.

Aufträge hierauf werden gegen Einsendung des Betrages prompt und reel ausgeführt und die officiellen Ziehungslisten den Bethelligten franco zugesandt.

Um allen Anforderungen rechtzeitig genügen zu können, wolle man sich baldigst an unterzeichnete privilegierte Staats-Effekten-Handlung wenden von

Adolf Benschl.

in Frankfurt am Main.

Halál és vész minden férgeknek!

Bizonyos halál. Csálhatatlan irtószor

patkányok, egerek, poloskák és svábbogarak kiirtására,

mely szort alulirt bátorodik a t. cz. közönség figyelmebe ajánlani. Alulirt az általa feltalált irtószorének sikere fölül képes, ugy magánosok, mint államhatóságok által kiadott bizonyítványokkal magát igazolni, minél fogva számos megrendeléseket remél.

Ezen szer 10 évig is eláll és mégis sikeresen használható.

Kapható Nagy-Kanizsán egyedül csak Fesselhofer Józsefnél. Ara egy bádogszelencének, mely Riess Guttmann névpeséttel van ellátva, magyar és német használati utasítással együtt 1 frt 10 kr. o. é.

RIESS GÜTTMANN, vegyész és szabadalom-tulajdonos.

Zala-Somogyi Közlöny.

Ismeretterjesztő lap

szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaság, tudomány és művészet köréből.

Megjelen a lap legalább egy íven július hó 1-től kezdve minden hó 1-én 10-én és 20-án. — Előfizetési ár postán szétküldéssel és helyben házhoz hordva egész évre 5 frt.; félévre 3 frt. Negyed évre 1 frt 70 kr. — Minden előfizető a tulajdonos kölcsön könyvtárát az eddigi fenntálló feltételek mellett fél áron használhatja. — Nyiltór egy Petit sorért 10 kr. — Hirdetések négy hasábos Petit sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr. és minden további beiktatásért 5 kr. a bélyegdíjért 30 kr. fizetendő. A beiktatási díj a lap kezelését illető minden tárgy a kiadó hivatalhoz Nagy-Kanizsára; a lap szellemi tartalmát illető közlemények pedig, úgy minden levelek börtönve a szerkesztőséghez küldendők Kaposvárra.

Kaposvár.

(Jún. hó 4-én.)

Midőn alább közöljük a somogy megyei gazd. egylet f. évi május 25-én tartott nagy gyűlésének nevezetesebb momentumait, — lehetetlen az ott állapított intézkedések észszerűségét el nem ismerni; de van némi hozzáadni valónk.

Tiszteljük, becsuljuk a megyei gazd. egylet azon férfias modorát, hogy cifra jelentőséggel; számos toasztokban gazdag ebédekkel nem kápráztatja a nagy közönség szomót akkor, midőn az egyesület eszméjének a gyakorlati téren nem tud úgy szolgálni, mint a hogy elhajtható volna. Az érdemes elnök ur jelentésében ezt indokolva beismerte.

Tudja a jó Isten, hogy ennek oka sok tekintetben az egyesületen kívül is fekszik. De más részről jól tenné a társulat, ha a segínyt magában, tagjainak férfias eszélyességében keresné. „Permitto divis Cetera.”

Nem az igazgató választmány a az évenkénti közgyűlésben összesereglett tagok az eszme valódi factorai, hanem a szakosztályra osztott egyesület.

A szakokban megindított javítások, észleletek az ott kifejlődő eszmecsere osztózás, az eredmények az egyesülettel s ez által a t. közönséggel közlésre közvetlenül, a gazlák ébrentartása, felvillanyozása közvetve, — eredményezendik azon célhoz jutást, melyre a tisztelt egyesület szemeit függeszti.

Tehát szakosztályi összejövetelek többször, több helyen, egyesek megbízatása, elméleti s gyakorlati

kérdések megoldására, s a részvét, a siker nem marad el. Isten adja.

Szerkesztő.

Tisztelt gazdasági egyesület!

Ismét egy év folyt le, egy olyan év melyet nem számíthatunk boldog éveink közé. Összezállt hazai viszonyaink, s az ezekből minden részeinkre visszaható bajok nem voltak egyedüli csapásaink a múlt évben, hanem ráadásul a gondviselés még inséggel is meglátogatta e szegény hazát még pedig oly mérvben, hogy sulya alatt majdnem összeroskad: népünknek egy része.

Igaz, hogy megyénk közvetlen kevesebbet szenvedett testvéreinktől, de a nyomor visszahatótt rája is, mert ha a szerves testnek egy nagyrésze beteg volt, lehetett-e egyes tag mely szinte nem érezte a világ szenvedést.

Fájdalomban állítottuk eltehető az elmúlt évet is, midőn addig a társadalomnak ebben telnek el napjai akkor ne követelje senki, senki a mozgalmas tevékenység élet nyilatkozatait.

Társulatunk ezen nyomasztó befolyástól szinte nem birt menekülni akkor, midőn körülö minden az általános levertség martalékává lön.

De ha nem mozoghattunk is úgy mint a hogy mozogni óhajtottunk, fényleni pedig üres czifraságokkal s tartalmatlan káprázattal magunk s a nagy közönség iránti becsülésből nem is akartunk: még is elmondhatjuk azt, hogy a társulat habár zajtalanul, de csakugyan haladott a kitűzött cél felé, s ezen ha-

ladásában a teendők nevezetes részét érintette s megoldotta.

Nincs semmi mely a gazdas. egyletek teendői között hatásosabb s a közönségre villanyozóbb volna, mint a kiállítások.

Társulatunk a múlt évben szinte rendezendő volt egy termény kiállítást — s azzal csak azért hagyott fel, hogy az erre fordítandó költséget az alföldi éhezők segélyezésére fordíthassa.

Mikor ezt tettük megváltunk ugyan egy elevenítő hatásvadászó s általános szorúl használt dologtól, de nem kóstunk egy pillanatra sem elveszteni a látszólagos előnyt akkor, midőn ennek árán néhány perczeit a nyomornak enyhébbé tehetjük.

Egyébként a társulat kiszabott munkálódásában rendszeresen haladott.

A földészeti érdeklődés Somogy 3 különböző pontján tartattak jutalmazott próba szántások, melyekben a köznépi figyelme s mezzei munka első alapjára ingerlőleg lön felhíva. Az összeg mely kiosztatott s a részvét, melyből azon a téren találkoztunk elég czáfolat azok ellon, kik most a szellemi s még mostohább anyagi állapotú társulatunk ellenében azon gáncsot találták ki, hogy a földnépét hatása körén kívül hagyni iparkodik.

Az állattenyésztés körül tett eszéyes s gyakorlati terve a tavaszi közgyűlésnek fájdalom nem volt foganatosítható. A múlt év augusztus havában a megye két pontján kiűtött marhavész a marhavásárokat s ezzel az azon alkalommal tenyész állatok jutalmazásait is lehetetlenné tevő. Midőn a vész már megjelent, akkor nem tehetett egyebet a társulat mint aján-

TÁRCZA.

Itthon vagyok.*)

Itthon vagyok, itthon, édesanyám keblén,
Ez a biztos rővpart életom tengerén....
Itt az öröm napja melegit, nem éget,
Könnyű felhő nem vot sugarának véget.
Itt a fájdalomnak szelidebb a mérge,
Nem ül oda vadul a szív gyökerére.
Itt a boldogságnak éltető forrása,
Nem jut olyan hamar végkiapadásra,
Édes anyám keblén....

Itthon vagyok, itthon, édesapám sírján....
Általmegye a lelke a képzelet hidján —
Általmegyem rajta, rég elhagyott tájra...
Gyermek- s ifjúkorom tündérországába.
Látja képeit a rég elmúlt időknök,
S nézés közben könyeim kijőnek;
Csordulnak a könnyök, hullanak a sírra....
S megkönnyebbült szívem, hogy magát kísírta
Édes apám sírján....

Itthon vagyok, itthon, régi ismerősök
Nyájás arccal kórdik: meddig leszek köztök?
Mondják, hogy maradjak, hogy ne menjek még el,
És megöstromolnak — szép szóval, kéréssel.
S lelke az ostromot nem sokáig állja,
Inog az akarat gyengülő bástyája...
Maradok... maradok... hogy ne is maradnék,
Nem mosolyog én rám, oly vidáman az ég,
Mint hazámnak földén.
(1860. jun. 13.)

DÖMÉNY JÓZSEF.

*) Figyelmeztetjük t. olvasóközönségünket a szép költeményre.

„Maróth“

— Történelmi rajz —
RÁNOSZTAI REZSŐTŐL.

III.

Az egyik rész — magának a szultánnak vezérlése alatt — Budát tűzé ki megállapodási helyül, s lassu véres léptekkel a Duna felé húzódva, miután utközben Pécsét felgyújtá — s egy kis mulatságos időtöltés kedvéért, védtelen lakosait a vásártérre

összegyűjtén, egetverő láрма, köny, sírás, kacaj, és hahota közt, lelket fagyasztó kegyetlenséggel egyenként legyilkolá — szeptember 10-én Budának elhagyott falai közé érkezett...

Nem nagy dicsőségbe került, hogy elfoglalhatta. Üres volt az majd csaknem egészen! Alig tengott benne egy-két sápadt ember, beteg arcczal, lecsüggesztett fővel.

A királyné — ki Budán lakott — mihelyt férje elesteről és a mohácsi csata szerencsétlen kimeneteléről értesült, hajóra rakva minden értékeiből vagyontát a Dunán, Pozsonyba szállítatá, s a vést kikörülendő, maga is oda menekült...

A királyné példáját követő csaknem egész város. A ki csak futni birt mind elfutott onnan. Nem sok embert talált Buda falai közt a győztes Szulejman.

Ezek azután, akik ott maradtak, Budának kulcsait egész Földvárig leküldötték a török elé, csak-hogy ne kegyetlenkedjék rajtuk, csak-hogy élni hagyja őket...

És a szent hely, hol Nagy Lajos fényben, hatalomban tündökölvé, három tengerpart-határl által kerített magyar birodalmát a népek embermillióinak tiszteletére emelé;... hol Hunyadi János a hős a kosorus vezér, honszerelmet sugárzó arcczal a hara megmentéséről gondolkodott;... honnan Mátyás az igazságos felmagasztosult értelem közt, ellenségeit porig megalázó ígőret osztogatva, míg egy kezében éles kardot tartá a hon védelmére, más kezével szívéhez ölelte, kebléhez szorítá édes nemzetét.... a szent hely török kénynek lett véres tanyája.

A várfalak, melyek azelőtt forró honszerem szent zajától visszhangozának, most, a szegény magyar nemzet, gyilkolására, pusztítására kiadott vad parancsok dörgő hangjaitól rázkódtak össze. — A termekben hol azelőtt: az „ország oszlopai“ a magyar főurak is, tisztelettel meghajolva léptek, most a nemzet gyilkosai a vadszínű, mámoros saphik... magyarfogyók legyilkolásában eltompult fegyvereiket élezték újra magyar ellen, bátran szabadon!

A magyar nemzet bibora meleg, piros, magyar vértől lett még pirosabb. Oda törülték véres kardjait a jó törökök.

A büszke, a győztes Szulejman ott járt a magyar királyok gyászoló lakhelyén s onnan osztogatta szét azokat a boszusabbnál boszusabb vad rendelöket, melyeknek minden szava, mindenik betűje átok volt és pusztítás a honra.

Annyi műkincs volt ott Budán, amit a gondos királyok, hosszú időkön át összehalmozának.

Mátyás szobor- és történelmi-festmény gyűjteménye feltűnő tárgyait képezék a műértők figyelmének... A „Herkules“, „Diana“, „Apollo“ szobrai a Trauf Jakab által öntött nagyszerű szobrok ezreket érő kincsek valának Buda királyi termeiben. Mátyás ötven ezer kötetre menő könyvtára, melynek minden darabját nyomda nem létében, napéji munkák alatt tudós munkabirokczek fáradsággal írták össze, világhírű vala. Bársony, selyem kötéseikkel, arany és ezüst díszítéseikkel minden kötet százakra korült. Mennyi fáradságot, mennyi munkát igényelt e könyvtár akkor, mikor egy-egy kötet kiállításán sokszor évekig kelte dolgozni. Mennyi pénzáldozatot követelt e nagyszerű könyvtár, melyre Europa irigykedve nézett, s mit érhetett akkor, midőn olyan ritkák, gyérek voltak még a könyvek, hogy mint a történet bizonyítja egy darab könyvért egy salutaadtak cserébe... Mindenki király tett, szerzett, amit lehetett...

Szulejman maga is méltányolta a haladásnak, szorgalomnak verejtékkel szerzett tanujeleit. Ő maga is előszeretettel szemlélté Budát, a magyar királyok nagyságkoszorúza lakhelyét, s szigorú parancsot ada ki, miszerint Budának épségben kell maradnia. De magának a nagy Szultánnak rottegett parancsa sem birt elég erővel többé, hogy a török nép felizgatótt keblében a lángra lobbant boszu dühét mérsékelni tudja. Hogyifolyó volt ez, melynek rohanását megállítani többé nem lehet.

Egyszerre Buda két helyen égni kezdett. Az ozman, vad ingerültségében úszköt vetett a csinos épületek szilárd fedelére, s mielőtt megakadályozhatták volna, lángtengerben úszott majdnem egész város.

Szulejman haragra lobbanva ugrott fel pamlagáról, amint a pusztító elem rémes fénye bevilágítá teremének ablakait. Kemény szitkokra fakadva népe engedetlenségén az égő házak közé sietett, és ott udvara kíséretében önmaga is egész erővel iparkodott a tüzet eloltani s haladását meggátolni.

De nem használt semmit. Buda omészto lángok martaléka lön. Mátyás palotáján s pár utcákon kívül csaknem az egész város iszó romokba dőlt.

Egykét ház mutatá csak iszonyuan falaiyal, hogy előbb szorgalom és iparkodtak a tüzes parázsral takart tereket.

Mátyás palotáján az aranyos féltörökök győzelmi jelül oda tüztök sűrű tal lön ködbe borítva.

A nagy és szép palota úgy között mint hajdani nagyság besomorú bánatos emlék a múlt idők

lani módot és végrehajtót a hatóságoknak a melyek a kinek erélyes működésével a részben mielőbb meggyőzöttessék. — A siker egy is meglepő volt. A véss mely a szomszéd megyéket évekig sanyargatta, Somogyot 5 falu meglátogatása után két hónap múlva ide hagyta.

A juhtenyésztési szak a megyében annyira romboló nyájbetegségek gyógyítása körül tört összeleléseket, s a siker megállapításán most is működik.

A szőlészeti szakosztály a somogyi szőlők statisztikája roppant munkájával kint s a gyakorlat terén eddig tett hatásos működését most az elmélet terén egészíti ki méltó fáradsággal. — Az ordászeti szakosztály pedig oly buzgón, s oly sikerrel használta fel az évet, hogy annak kiváló megemlézésével tartozunk a szakosztály derék elnökének s buzgó tagjainak. Az ordászeti szak hol az eredmény csak hosszú évtizedek során igazolhatja a munkás és a munka önzéstelen áldozatait, már magában véve kizár minden hatást a totális csillogást, komoly s nehéz tanulmány jut ott a tagoknak feladatúl, mely a jelenen kívül a multra s a jövőre teszi számításait.

Az egyesület szakosztálya e feladatának az időhez mérve megfelelt. Összeállítá Somogyi ordászeti átnézetét s e munkában ki eljutott ahhoz, hogy bevégeztet művet mutathasson fel. Feltett majdnem minden ordászeti viszonyokat érdeklő főkérdéseket s azoknak nevezetesen részét már felelettel terjesztő a társulat elé, úgy, hogy a társulat azon helyzetben van, hogy ordászeti műveleteit az összes gazd. egyület figyelmébe meri ajánlani.

Azonban midőn e munkálódásunkat felemlítjük távol legyen, hogy mi ezt ne kevesellenők s több sikert ne óhajtanánk. Igenis kell elkerülhetetlenül szükséges, hogy életünk jeleit mivel több nyilatkozatokban láthassa a nagyközönség.

Epen e czéltől az igazgató választmány több pontokat állapított meg melyek ezennel helybenhagyás végett a t. gyűlés elé terjesztetnek. Ezek közül a szántási versenyeket s az oct. 5-én Kaposvárott tartandó terménykiállítást tartjuk életrevalónak, mely hisztük újra felszerkenti a közönségünk azon jókedélyét, mely nyilatkozott 1862-ik kiállításunk alkalmával.

De midőn a tiszt. egyesület és közönség elé a jövőnek egy vidorabb képét mutatjuk be, egyuttal követeléssel is lépünk fel. Az egyik követelés azon fordul meg, hogy mindenki teljesítse kötelességét, hogy az egyesület mozgási egységétől megnefuszassák; a másik abban nyilatkozik, hogy egyszerűen legyen az egyesület iránt. Arra, hogy mindenkori megfigyess az mivel tartozik, köteles bennünket nevünk aláírása; az egyszerűen pedig a hazafiság minden-

felé elkövető igényei hívják fel bennünket. Azonban hogy erre képesek legyünk szükség, hogy összetartunk, fűrjünk főrfláson, oszlokdjünk oszélyesen, munkálódjunk az órának minden perceiben, mindennek felett, hogy bizzunk egymásba magunkba s a sikerben. JANKOVICH elnök.

Az igazgató választmány előterjesztései, a jövő évi teendőik iránt.

A somogyi gazdasági egyesület igazgató választmánya f. év május hó 23. Kaposvárott tartott tanácskozásából a következőkről értesíti az egyesület nagygyűlését, kérve az előadottaknak részint tudomásul vételét, részint helybenhagyását azon intézkedéseknek, melyek érvényüket egyedül a nagy küzdéstől nyerhetik.

Az igazg. választmány értesíti a nagygyűlést miszerint a pénztárszámadatai pontosak, agálytalanok. A pénztár állapot a tegnapi napig 2310 frt 73 kr. 20 arany készpénzben s activ kötvényekben, követelésben pedig 3336 frt összesen activánk = 5646 frt 73 kr. 20 db. arany.

Az igazg. választmány, a társulat külön hatását s gyakorlati működését földolognak tartván elfogadását kéri azon tervezetnek melyszerint.

1-ör. A földészeti szak a megye három különböző pontjain szántási versenyeket rendezzen s e végből díjakra 90 frt oszt. ért. utalványoztassák.

2-ör. A marhavásárok megnyitásával a tavali gyűlésen megszavazott díjak (150 ft) mellett egész állattulalmazások történjenek az illető szak közbejöttével.

3-ör. A társulat Magyar Józsefet ki a társulat költségén a keszthelyi képezdében oktattatik a folyó tanév végeig segélyezi s ruházati díját 35 frt az egylet utalványozza.

4-ör. A társulat mint ilyen részvényes tagul iratja be magát a Pozsonyban székelő összes erdészeti egyletnél, mely társulatunk irányában kiváló figyelmet tanusított.

5-ör. Végre az ig. választmány egy általános termény és rokon cikkek kiállítás rendezését kéri helybenhagyatni, mely f. 1864. okt. hava elején volna Kaposvárott megtartandó.

E czéltől a választ. egy bizottmányt is nevezett ki Somssich Pál és Igmandy Benedek szakelnökök vezetése alatt s most az egylet általi helybenhagyását, s e czélra számolásra és előlegezősképen 300 frt s az e czélra felajánlott 20 aranyának utalványozását kérjük.*)

*) Ezen fentebbi pontok mind elfogadtattak. Szerk.

Sopron, jun. hó 1.

Több oldalról, ugyisint a soproni kereskedelmi és iparkamara részéről tett előterjesztések folytán, a főméltóságú magy. kir. udvari kancelláriának f. é. május hó 14-én 8776. sz. alatt kelt magas rendelvénye szerint — királyi váltótörvényszékek székhelyeitől távolabb lakó mind azon kereskedők és közkereseti társaságok tagjai, kik a folyó évi január 21-én 10736 sz. a. kelt udvari rendelvény 1—10 §. értelmében aláírási czéggük bejegyzésére avagy átkebleztetésre kötelezvék — és kiknek e végből a váltótörvényszék színe előtt szükségelt személyes megjelenésük tetemes idővesztéssel és nem csekély költséggel is járna, fölmentetvén abbéli kötelezettségük alul, miszerint czéggük önkészeleg leendő aláírása végett azon e. b. váltótörvényszék színe előtt, melynek kerületében kereskedői telepük létezik, személyesen megjelenni tartozának, — és megengedtetvén nekik a jelenlegi átmeneti időszak tartamára, hogy aláírási czéggük, társas szerződésük és czimvezetői aláírásuk bejegyzetése — avagy átkebleztetése — iránti kérvényeiket az illető királyi váltótörvényszéknél beadván, ezen váltótörvényszék által a bejegyzés megengedése esetében, a bejegyzés eszközése végett általa megkeresendő azon szab. kir. városi vagy megyei törvény szék előtt, melynek területén a bejegyzendő kereskedői telep létezik, a volo esotról esotre közlendő jegyzőkönyvekre, aláírási czéggüket sajátkezűleg róla jegyezthessék, illetőleg aláírthassák.

Ezen kedvezményről a tisztelt kereskedői osztályt azon megjegyzéssel értesíthetjük, hogy a soproni kir. e. b. váltótörvényszék az ottani kereskedelmi kamarát ennek folytán megkeresve, hogy a czéggük bejegyzésére kötelezett azon kereskedőket és közkereseti társaságok tagjait, kiknek kereskedői telepük váltótörvényszéki kerületéhez tartozó Vas Veszprém és Zalamegyében, avagy az abban, nemkülönben Sopron megyében is fekvő szab. kir. városokban létezik, avagy ott tartják lakásukat figyelmeztesse, hogy a f. é. január 21-én kelt udvari rendelvény 20. §-ban kitűzött 3 havi határidőnek június hó utolsó napjánai letelte előtt, czéggük bejegyzése avagy átkeblezése iránti sajtátkezőleg aláírt folyamodványukat felszerelve és ellátva azokat nagykorúságuk, kereskedéshez jogosultságukat igazoló eredeti vagy hiteles másolatu okmányokkal, közkereseti társaságoknál a társasági szerződés eredeti példányaival egy mind két esetben az általuk fizetendő adómnnyiségét kitüntető bizonylattal — még is bejegyzéseknél az 1863-ik évi helyeg parancs 43. tételzám 1. pontj.: 1. sz. alatt elősorolt

jaiból. E palota is csak azért maradt meg, mivel ott volt benn Szulejman a törökök császára... Csak azért kímélte meg a pusztító lángroham, mert a török harcosok, megfeszített, megkötözött küdelemmel álltak őrt mellette, — nehogy fedél nélkül maradjon a fellingerelt Szultán.

Nem a magyarok iránti könyörület vagy részvét volt az mi Szulejman magas gondjait e palota épésében maradásáért oly nyugtalaná tevő. Csupán önérdék, önhasszonlás.

IV.

Míg Szulejman sötét romoktól környezve, Budán, sorogének dűlásban kimerült vesztoglése közt pihenő napja fáradaimait — addig a török had másik része magyar halottakat gazolva haladt helyről helyre a Dunántúli tájak szépségben gazdag virányain.

A Balaton a kedves magyar tengerke, vérben tajtékozó habokat csapkodott köldellő partjaihoz... Győr füstölő romjai közt, halálhörgés hatott fel a légből szivetrepeztőleg, fájón, iszonyún...

A török hadnak e része levetkezett minden emberit. Bosszu és szákmány szomjában, a vezérek igazgatási által tüzeteltve, féketvesztett felháborodott tengerként sugott szorte, s siralmat gyászt hagyott hátra mindenütt Dunántúl.

Nem kegyelem, nem hadtani szigor tartotta őket együvé, csak kínosért sóvárgó vadlölkeztetés, nemtelen pénzvágy, melynek telhetetlen lángja egy világot kívánt volna romba dönteni...

A meghódolt remegő népet és az ellenállással dacoló várost, egyiránt, tokintet nélkül tetto semmivé... Előtte nem volt irgalom s e szót könyörület nem ismerte talán sohasem... Nem bosszuló ellenkét, de szákmányt áhító, vérben, gyilkolásban gyönyörködő lelketlen rablók módjára, — tüzesóvakkal ki fent vérgyilkokkal ádáz kezükben, száguldóznak a hon dunántúli részein... felkeresve minden helyet, nem kerülve el figyelmetlenül egy tért, egyetlen nyomot, hol pusztításban mámorosult lelkük szilaj vágya kielégítést találni vélt.

A nép féjelemtől elszorult kobbellel rettegett életéért... Akit el nem ért a bosszus török vértől gúzólgó fegyvere, ingoványok moosáiraiba, erdőkből, burlangókba vonult menhelyet keresni, — mint a tájárás alatt, — hogy mentse azt a nyomoru azt a kímélő életet, melynek fennmaradását sem tér, sem árt nem biztosíthatá. Mindenüvé elhatott itt a török fűrészes szelleme.

— Boldog volt azon tájék, azon egy-két megye havé ekkor a török dűlását el nem hathatott... Re-

megés, aggó szorongás mindenütt győtrötte Magyarhon lakóit. De a szenvedések keserű kelyhét fenégek kiüríteni, az ostromló sorstól az ország „nyugoti része” volt kárhóztatva, szánandóan iszonyún.

A dunántúli réz és a Duna és Tisza közötti térség kiszzenvedett tíz ország vétkéért.

A vad török nyomait vér és elhamvadt városok üszkei jelölték. A virágzó városok helyén, — rombadólt szomorú omladékok, kormos szétzört köveinél egyéb nem maradt... S a dűledékek halmái alól rémítően előtűnő csomka hullák, összeegott embertestek maradványai mutatták csak mikint itt hajdan élet volt, mikint itt hajdan emberek laktanak, emberek, kiknek keblében boldogság, megelégedés és öröm honolt, egy-egy szerető kedves család öölő karjai közt...

Hová tűnt az élet boldogsága. Hová lettek a boldog emberek.

A nép a porig lealázott, vörig aultott bujdosó nép, melynek szomében nehéz szenvedések vékonyúje ült, — kinsaire a mult emlékek édes boldogságában találta mentőszálat, a kétségbeesés zajgó hullámi közt.

A jövő reménye, mint nehéz sötét felleggel eltakart csillag, nem sok biztatót nyújthatott; de azért élt a nép szívében a gondviselés iránti hit.

A szabadságvágy melyet keblébe Isten lángbetűkkel írá be, nem hazudtolta meg soha e népnél önmagát. A kétségbeesés végveszélye közt bátorságot erőt lehelte tagjaiba az életfenntartási vágy, s mihelyt kisebb-nagyobb csapatokba összegyűlhetett, sápadt arcraira kiült a lelkesedés szelleműlángja és örömmeghaladó erővel neki-neki csapott az üldöző töröknek, s küzdött végelszánással, nem tokintva semmit küzdött míg csak el nem vérzett, meg nem hidegült.

Olyan volt ez emberek halála mint a kialvó láng, — mely mielőbb végkép megsemmisül, mégogy szer utolsó erővel fellobog, megvilágítja a tájt, s miután már nincs mi többé égjen csak akkor, akkor tűnik örökre el...

Ha lett volna a ki nekik segítsen, a ki támogassa őket!... De nem jött senki, segítségre...

Szapolyai és Frangepán ott jártak a keleti részén az országnak, — egyik erre másik arra; — ketten mintegy harmincezerrel sereggel. Ha e két sereget gyorsan egyesítik, ha oda jönnek a vérborított Dunántúli részre, sokat nagyon sokat tehettek volna ott együtt.

Nem mentek a mohácsi csatába sem; — addig addig késlekedtek, míg elkéstek végre. Azért ve-

szett el az egész magyar tábor, az egész magyar sereg oly gyászosan a mohácsi harcban.

Ha már Mohácsra nem akartak menni, legalább eljöhettek volna most ide szánalomból, hogy ne hagyták volna utolsóig pusztítani azt a szegény népet.

Nem verték volna meg talán az ellenséget. Elhullottak volna talán ők is mind a harcban, de legalább úgy tettek volna mint nemeskeblű honfinak, mint valódi bajoknak tenni kell, — a lomosták volna halálukkal nevékről azt az égető szégyenfoltot hogy: „szántszándékkal halasztott késedelmiük miatt, Mohácsnál egy egész magyar tábor — a királylyal együtt elveszteni engedték, s hogy rosszakarat vagy gyávaaság által, közvetve legalább a nemzetnek sirját — ázni segíték...”

Várdy Pál a hazáról a nehéz vészok közepebe is önfeláldozó szeretettel gondoskodó egri főpap, hívta is Szapolyait.

Mint megtetteit honfű, szivígható szavakban terjeszté elő javaslatát...

Mihelyest meghallotta, hogy Mohácsnál a nemzet vértanui elhullottanak, összegyűjtött annyi hadat, a mennyit csak ily rémítő események között lehet s követeket küldve a vészöl mentes városokhoz és a tétlenül vesztelő Szapolyaihoz. Sürgetve kére őket, hogy szerezzenek hadakat; a meglévőket röktön állítsák össze, s Verpelétnél egyesülének mind mind együvé... Tartsák fel a rohanó ellenséget; hiszen még talán nem késő; kísértésnek meg mindent...

De a gondos szorgoskodás bánatos szavait nem hallgatta senki!

A városokat talán kimenté azon körülmény, hogy részint seregük nem volt, részint a váltság ily nehéz pillanataiban az önfentartási aggalom láncsaiból szabadulni nem tudva önmaguk is vészöl remegének... De Szapolyait, de Frangepánt — kik kész sereggel állottak, kik harmincezer fegyveressel s fegyverrel kezükben, biztos helyről nézték, mint száll fel a gomolygó füst, nehéz sötét felhővé tornyosulva onnan hol testvéreik, hol honfiak haláljajjal hangzanak — valjon, valjon mi menti ki.

Magyar nemesek voltak; a hazát védeni volt kötelességük éltük arán is, — és, és tétlenül nézni tudták hogy pusztul a hon.

A bánatos egri főpap is mit ért azzal a mit ő nagy fáradság közt összegyűjtögetett. Nem használhatta az semmit... Legalább megnyugtató azon édeson vigasztaló öntudat, hogy mindent megtett, amit nehéz körülmények között végerő megfeszítéssel egyes embernek megtenni lehet. Hogy nem használta az nem az ő vetke, nem az ő hibája.

megfelelő bélyegekkel is ellátva, nevezett váltótörvénysekhez mulhatlanul nyujtsák be.

A serfözödek tulajdonosaival tudhatjuk, hogy a cs. kir. kereskedelmi miniszteriumnak f. é. május hó 15-én kelt a kereskedelmi és iparkamarákhoz intézett értesítvénye szerint az 1861-iki október 24-én kelt saatszi komlóvásár-rend a komlóvásárlókat család ellen biztosítandó aként intézkedik, hogy a saatszi komlóvásáron eladott komló az ottani komlócsarnok jelvényével és szállítójeggyel láttatik el, úgy, hogy csak az illetéknél jelvényezett és a szállítójeggyel ellátott komló, valódi saatszi komlónak van elismorve.

A kiket ezen ügy közelibbről érdekel, a saatszi komlóvásár-rendnek példányait, az egori (csehországi) kereskedelmi kamara útján megszerezhetik.

A soproni kereskedelmi és iparkamra.

Pécs, június hóban.

Egy rövid; de való történetkét beszélek el, mely elég tanulságos lehet azokra, kik Istent minduntalan káromolni szokván, ezek utóbb mintegy második természetűek válnak bennük. Ugyanis a sziget-külváros egyik polgára a legutóbbi hideg, havas idő után kimenő szőlőjébe meglátogatni, valjon tett-e kárt az erős hideg, s miután azt elfagyva találta, iszonyu káromlásokra fakadva távozott szőlőjéből. Utóbban egy keresztén akadt meg szemé, ezen akarván magát megbosszulni, lekapja fegyverét válláról és ezt a keresztre sűti; de a mely pillanatban eldurran a paska, elmájában megzavarodva lelkiismeretétől pedig, gonosz tette miatt zaklatva futni kezdett, és szóta alig tarthatják meg a futástól. Ez elég példa arra, hogy: „Isten so nem siet, so nem foled.“

Városunk közkezdveségű főfia Mendlik János, elomi és képezdei tanár ur, ki mind író is ismeretes, nagyvívó tanítói s nevelői fáradsága elismerésül 8 Felségétől arany érdemkereszttel jutalmaztatott meg, melyet május 11-én a városház termében polgármesterünk (úszott fel veterán tanárunkra.

A bankó hamisítás folytonosan talál mesterre bár reájok, ha felfedeztetnek súlyos büntetés vár. Igen sok hamis ötös levél forg lomban, a gyanu egy barna zenészre esett, ki igen könnyen tudott költeni a mai szűkvilágban is. A gyanu amint mondtam, egy barna zenészre esett, az illetők tehát abban a roményben, hogy itt dús szákmányra fognak találni, hirtelen megrohanták lakását, s minthogy a gyanúsított hon

nem volt, a legkisebb szöveget lyukat amint nekik teteszt kikuttattak; de egy rozsdás törön kívül — mit magukkal vittek — micsom találtak.

TARANYI.

Mohács, 1864 május hó 29-én.

Sajátságos időszakot élünk. A tavali rossz termésre, mely különösen a takarmányban volt érezhető alig várjuk a tavaszt, hogy majd ez helyre üti a tavali hiányt. Jóformán itt van már a kaszállási idő, más években ilyenkor már az új szénát gyűjtöttük, mig most meg csak a fű alig egy arasznyi. A gyakori hidegek a vegetációnak valóban nagyon ártottak; mert ha 3—4 nap meleg volt, ró 8—9 nap bizonyosan szord idő következett, s a földből kiemelkedett növényt növényében gátolta. E hó 23-tól egész máig kellemetlen hideg időnk volt; a hőmérő többnyire 5—6° R. között ingadozott. Eszék vidékén pedig a napokban jég és hó esett, s ezért hűlt meg annyira a lég. A kaszállókra azonban nemcsak a szord idő volt káros, de azt növeli azon körülmény, mi mindenfelé majd általános szokás, hogy sz. György napig a réteken szabadon járnak a szarvasmarhák, juhok, az idén pedig takarmány hiány lévén, sz. György nap utáni is elég soká legeltettek a tilos helyeken. — Buza piacunkon majd egész tavaszon át egyenlő áron kelt az élet. Nevezetes áremelkedés vagy esökkenés nem igen volt észlelhető. Jelenlegi ára a tisztabuzának: 4 ft 20—80 kr. Kétszeres 4 ft. Rozsa 3 ft 60—70 kr. Tongori 3 ft. Zab 2 ft 50 kr. Szénának mázsája 3 ft csak hogy az a baj, hegyha 10—12 mázsa hozatik a piacra, annak 15—20 vevője találkozik. A Duna víz állása roppant nagy, úgy 6 hét óta a szigeten némely lapályos helyeket már elis öntött; tegnap óta azonban kevesebb apad. KUGYERAY.

Mágoos, 1864. június 1-én.

Tekintetes szerkesztő ur! Jó ideje már, hogy kopogtatással nem alkalmatlankodtam; de annál inkább teszem most ezt; mert nem hirt; de tényeket akarok k. szülőföldem fiának, ha arra érdemes tudomásul juttatni. Ugyanis mult hó elején Nagy-Hajmáson egy nő 6 hetes férjhez — német — miután édes anyja erőszakoskodására oly egyénhez ment férjhez, ki gazdag, de kit nem szeretett — férjét előbbi kedvesével megfujtatta. Tettét, a férjét tudakozóknak (mert a szomszéd kutyába dobták a hullát), megvalította, mely után elfogatott s oros kísérő alatt a vizsgálat végett Mágoosra hozatott. A férfi ellenben 3—4

napi csavargás után fogattathatott csak el; vizsgálat s vallás után a megye székhelyére Pécsre kísértettek.

Alig szárnyalt el a borzasztó tett híre a környékre, már ismét egy agyonverési eset történt Bükalton, hogy mely okból és miként még nem tudatik, de kipuhatólására erőlyes lépések tétettek.

Hallatlan tett ez azon században melyet a felvilágosodás korának neveznek. Két borzasztó tett egyszerre és olyanoktól, kiket civilisáltaknak kurtoltok 1850—59-ig. Gyönyörű civilizáció.

E hó 14-én tétetett le az itteni újonan építendő város-ház-épület alapja és szóta igyokeznek a Mágócsiak teljes erővel felépítését elősegíteni. A terv szerént díszes lesz Mágócsanak. Addig is mig jobb és kellemesebb híreket közölhetek. Isten velünk!

NYÁRFI.

Hírek és események.

* * A félévnek innen-onnan vége; figyelmeztetjük t. előfizetőinket, hogy kiknek előfizetési idejük lejár, azt megújítani sziveskedjenek, hogy pontosan küldhessük lapunkat a messzebb vidékekre is.

△ Az elomi csapások egymásután érnek bennünket, mintha csak az idő rendes folyamából kiszorított volna; ritka nap hegyha tűzokról nem értesülünk. Sormáson, Légrádon, s a Muraközben több helyen — ugyszintó Kis-Komáromban, Marczaliban s más helyeken — több száz ház lett a tűz martalékává. Gondolhatjuk hány család jutott koldusbotra.

△ Mindamellett, hogy derék és erőlyes városkapitányunk szigoruan bánik a százakra menő — Isten tudja a világ mely tájáról ide vetődött koldusokkal; mégis annyira terhelve vagyunk velők, hogy több adót fizetünk a koldusoknak — mint az adóhivatalba; kérjük tehát az illetőt; legyen úgy mint régen volt — minden helybeli ember kit öregsége vagy szerencsétlensége koldusbotra juttatott láttassék el, egy részjeggyel; és a városnak egy becsületes tagja som fogja magát az adakozástól visszavonni. Azonban a sok dologkerülő és más városokból kiutasított koldusok valóságos executiót visznek véghez, mind ott többen megjegyezték.

△ Emberbaráti felhívás! A turcsavicsói községe (Muraköz) borzasztó tűz pusztította el; az 52 házból csak mintegy tíz maradt meg. Ámbár a szomszéd helységek lakosi — a köztök lakozó uraktól veszélyeltetve mindent elkövetnek a tűz gátlására, de a vízhiány s nagy szél miatt nem működhetek kei-

V.

A küzdő és küzdelmében önmagára hagyott nép egyre hullott, egyre veszett, véres iszonyú halállal...

A füstölő romok nem voltak ismét képesek biztosságot adni, hogy meghuzhassa magát a haláltól menekült nép.

A barlangok öblei nem voltak elég rejtettek megmenteni életüket.

A minden tájakon megszorított szaladó nép, mintha a véss nagysága közös óraelmélet lehet volna beléjük, — mind egy helyet tűzött ki védmenedékkül a dunántúli részben.

Ha nappal itt-ott elrejtették magukat csendben némán — éjjel midőn hangtalanság ünnepe a táj felett, s a mérszárlásban kifáradt török tobzódás-mámorította álomba szenderült, — lassan kiléptek rejtőkeiből s ovatp. sigyolom közt haladtak sajtalánál, egész csapatok családotól, gyermekektől a Vérteshegyektől fedett: M a r ó t h helység felé.

Oly rejtett volt e hely a szárdakoszorústa bérczek ormai közt miként az életfentartási ösztön végreménye égő vágygyal fordult e hely felé.

M a r ó t h szinig tele lön menekülő emberekkel s midőn a kis falu már nem volt képes többé a szerencsétlenség véres karja által üszöttéket többé keblébe fogadni, a helység mellelőti tó partjain roktönöztek laktanyát.

Ejrről éjre több és több család vonult a tó köré, éjrről éjre óriásibb tömegekben gyűltek az emberek. Erős férfiak egy-egy csonka karddal kezükben, gyöngéd nők, kétségbeeséssel arcaikon, tohetetlen gyermekek szűleik oldalához vonulva, s ártatlan kisdédek anyjuk karjai közt — mind mind egy tömegben feltalálhatók valának. Mind itt korestek monodéket, reményeik tűnő csillagának végsugára pindnyájukat ide vezeték.

A legidegenebbeket is rokonérzelemmel csatolta össze a közös nyomor a közös veszély fájó érzete. Gazdag nemesek és a szegény pórok békésen, szeretettel férték meg egymás mellett. A gazdag urhölgyek és a szegény pórnők együtt imádkoztak, egymás keblén sirtak, egymás keblén vigasztalták egymást.

Mindnyájan szeretők édes testvérek voltak, szeretők testvérek, kiknek nem volt csak egy közös anyjuk, a végveszélyek közepette is imádásig szeretők édes hasa — nem volt csak egy közös fájdalom kinszott szívóiknek, a honért és önosaládjuk nyomora miatt érzett közös fájdalom. Nem volt különbség köztük, a nehéz helyzet a sötét bánat, a kinsó remegés, mind egyenlők tette őket.

A menekülők száma rövid időn felülhaladta a tizenhatezert, s még egyre mindig gyűlt az üldözött nép.

A folyton tömegesen hullámzó menekülők rohamos érkezése előbb-utóbb lehetővé teheti e hely felfedezését, s akkor a végső esetben mindenre készen kell lenniök.

Kiváltak egyesek a tömegből, s a lehetőségeket hiven, leplezetlenül tárva föl — a sok hányatások, üldözések nehéz fáradaimai után oly szivesen pihenni vágyó népet munkára szólították... S néhány nap mulva a tó és helység körül mély vízárkok fogták be a tért, hol leteloptülve valának.

A magasan emelkedő földhányások- és szokorekből széles körfalat roktönözve, kártartó munka és fáradság által egész kis vároróssággá változtatták át tanyáikat.*)

A veszély lehetőségének tudata gyorsítá a munkát s erőt adott a gyenge kezeknek. Mindenki dolgozott, mindenki teljes erővel, önkíméletet nem ismerő fáradsággal segíték elő a közös célt.

Férfiak, gyermekek, szakadatlan munkában tölték napjaikat, és a nők, a családi szorototnok gyöngéd szílelei, hogy maradtak volna hátra ott, hol kedveseik szívoihöz olyan közel álltak. Hogy no osztották volna meg azt a nehéz munkát, melynek terhel közt azokat látták fáradozni kikek lelkük igazán szeretett... Egyik földet hordott kis kőtonykójében, másik ügyes kezoivel forgatta az ásót — Egy közös sors várt itt mindnyájukra, élet vagy halál.

A munkának tettekkészítő lelke, a derek magyar nemes Dobozy Mihály vala. Ő működött elől mindenütt, ifju nejjével oldalánál. Ő igazgatott, ő rendezett. A többieknek ő adta a példát.

Idő szorította őt is a közös vész s előrelátó lelke a veszély idején, mig mindent meg nem tön, a mi csak lotséges volt, nem nyugodhatott.

A mohácsi hősök gyászos halálától megmenekedett. Megtartotta hazájának s ifju nejjének a végzet. Megtartotta — de ki tudja, hogy mennyi időre. Ki tudja, meddig fog férfias karjával, kedves ifju nejjének életboldogsága fölött örködni virrasztani. — Kitudja meddig, meddig élvezheti azt a boldogságot, azt az édes családi életet, melynek most öröme is fájdalom... reménye is csak reménytelenség, mert ragyogó világát a nehéz honfű, a nemzet kinos szenvedésének sötét boruja elfedé...

A mohácsi csatában az éj elrejtette a törökök szemei elől. Sebekkel terhelve bár; de megmenekedett. Oh de ki tudja nem volt volna e jobb, sokkal

*) Lásd. Horváth.

jobb, meghalni ottan. Nem volna-e e jobb bevégezni ott az életét, tavol attól, kit most maga mellett saintón szenvedni lát? Nem volt volna sokkal könnyebb ha már meghalni kell, nem, szép szelid nője szemei előtt halni meg; vagy talán így könnyebb? Nem lett volna-e dicsőségesebb elesni a csatában, vesztés mellett is hősi koszorúval? Elesni küzdve bátoran? Elesni ott hol annyi sokan, annyi sokan hősiestek el.

Vagy talán minden itt is M a r ó t h nál megtörténhetik? Hisz ha ide jönnek a törökök, akkor ez a sok nép, nem küzdve de lemezárólatva fog elhullni mind, mind!

Nincs itt fegyver, nincs itt erő, mely a török haddal megmérkőzni bírna!

De van hősvér, van lelkes bátorság! Mig Dobozy itt lesz, s a magyarban magyar szív dobog, addig nem fognak a törökök vér nélkül ide behatolni. Pedig itt mind magyarok voltak. Igaz — fole gyermekek, egy harmada meg nő, az egybegyűlt csoportnak; de itt a nőkeblekben is most férfi szív lakik és a gyermekoknak karja vassá érczesült.

Fegyver helyett dorong, kő is megteszi a dolgot. — Egykét tört vasu kard, egykét romlott fegyver is csak volt egyiknél, másiknál.

Mikorra készen valának a munkával, s a kis erődítvény egy felől a falu, másfelől a tó és harosdik részen a szokor és földhányás által lehorog meg volt erősítve „már húsz ezer lélek várt itt a kőtos jövöt.“ Dobozy a nagyon ifju nőket és a gyenge gyermekokat a középre helyezve, a körben torjedő kerített tér széleihöz a védelemre készenálló férfiakat telepíték le.

A gyöngöbbséket a középen kettős véd is őrá, a külső erődítvényi árok, és a belső ölfal, kedveseik, szeretteik dobogó kebléből, — kik körültök készen állának.

De hát ezeket a kik kedveseiket megvédni akarják, ki védi majd, mi védi majd itt meg!

(folytatása következik.)

Halottas ágyán.

Halottas ágyán fekszik az egyik Barátnő s a másik öltözködik. Ruhájában melyik a pompásabb? Esküdni megy ifjával oltárhoz, Egy két percz még rég táplált tárgyba. Ki mondja meg, hogy melyik boldogabb? FÁRNEK KÁLMÁN.

lőleg feoskendőkkel. Miután mintegy hetedfélszáz lőleg maradt vagyon, föld- és kenyér nélkül — am- bár a hatóság sietett az első pillanat szükségéig né- mileg csiállítani — felkéri tehát alulírott — mint a Turcsovicze község jegyzője — a lapok t. szerkesz- tőségét, úgy kiadó hivatalát: — szíveskednének az inségtől nyomorgók felszegelésére a nemeskeblöket adakozásra felszólítani — a gyűjtéseiket a csáktor- nyai t. főbíróhivatalhoz, úgy a perlaki t. szolgabírói hivatalhoz, vagy a hodosáni kerületi jegyzői hivata- lához — mint a szerencsétlen tureseviczoi lakosok jegyzőjéhez küldeni. Kelt Hodosában, június hó 3-án 1864. Turkovicze Imre, kerületi jegyző.

△ Sósakuti Tárnok Alajos és gyermekei, szo- morodott szívvel jelentik felejtethetlenek, ille- tőleg édes anyjoknak: Sósakuti Tárnok szül. Né- meth Borbálának, életének 40-ik évében, f. évi június 6-án, hosszas szenvedés, és a halotti szentsé- gek ájtatos felvételé után történeti gyászos kimúltát. A boldogultnak hideg tetemei f. hó 7-én délután 4 órakor a helyben levő sarkortbeni családi sírboltba fognak örök nyugalomra tételni. Az egésztest szent- mise áldozat Nagy-Kanizsán a sz. Ferenciek templo- mában f. évi június 9-én reggeli 10 órakor fog meg- tartani. Nagy-Kanizsán, 1864. június hó 6-án. Béko hamvaival!

△ Hymen koszorújába ismét egy virág fűze- tett, Zalubanszky Lajos barátunk a hó 1-én vezetett oltárhoz szeretett aráját — Piringor Klára kisasz- szonyt; az egymást szerető szívek a nemes frigyére az ég áldását kériük.

△ Vasárnap, jun. 6. a „Zöldfa“ vendéglőben tartotta Dalárdák választmányi gyűlését, a melyben újra szeretettéket következéskor: Elnök: Szép K., alelnök Ebonapanger Lipót, Pénztárnok: Löwy Adolf karmester: Jaiteles József, helyettes: Rozsavölgyi Antal, titkár: Kapy Rezső. Választmányi és választ. póttagok: Wahlbach M., Pollák F., Seidl S., Kohn H., Baohrach Gy., Löwy D., Hergenröther M., Halphon M., Silbelberg K., Móses II., Redl J., Augenföld F. — Ohajtandó volna, hogy ezen, már néhány év óta fon- álló testület nagyobb erélyt és szorgalmat fejtsen ki, a minden tagnak a tanórákbani megjelenést szívére kötni; hogy ezen Zala-Somogyban egyedüli Dalárda, a többi városokban is kiterjedést nyerhessen — a köz- kedvességű és tehetséges új elnökünktől a Dalárda javára sokat várunk.

△ Egy, több nyelveket bíró — szakavatott nyelvtanár érkezett körünkbe, ki különösen az angol nyelvben járta; — ajánljuk a t. cz. közönség figyel- mébe. Bővebb tudósítással szolgál a lapok kiadóhi- vatala; szinte ott egy ügyes magyarnyelv tanító, ki- nek még néhány órája van rendelkezésre megtd- ható.

△ Alábbi ítéletet azért közöljük egész terjedel- mében — mert a gaztettek meg eddig egy rablónál sem merültek fel ily nagy számmal mint a megrögzött gonosztévőnél. F. hó 8. végeztetett ki rögtönítéletileg kőtől által Szép József, zalamegyei alsó-judi szülo- tésű 27 éves r. k. nőtlen, volt kanász. Az illető bo- vallá, hogy 1863-ik évi május 3-án éjjel, Nagy Antal és Lakatos József azóta kivégzett rablók társaságá- ban, a szent-gróthi pusztán Fehér József erdőkerül- től, egy kétszövű fegyvert, egy vadász tarisznyát és némi lőszert — 1863-ik év június 3-án Rupanovits Mária vendéglősnőtől, ennek testvérétől Oszto- vits Rozália- és szolgálójától Simon Rozáliától, saját lakában felső Hahóton, pénzt, fehórruhát, ruhakel- műket, kendőket és ékszereket rabolt; ez után szol- gálatából megszökövén, később Kara és Kulics hir- hedi rablóbandájához csatlakozott légyen. — Továbbá

törvényesen bevallá; hogy ezen rablóbandával 1863-k évi okt. 30-án Mihályfán Forintos-Kálmán földbir- tokosnál, és mult évi okt. 31-én Szántón Weisz Jó- zsef péknél történt rablásban mint közvetlen tettes — továbbá 1863-ik évi november 9-én Rendeken Weltner Leopold kereskedőt és Kauders Eduard or- vost ért rablásban, úgy mult évi nov. 20-án Köves- kálon Burger Nathán kereskedőn elkövetett erőszak- os rablásban mint tettes részt vett. Ez utóbbi al- kalomkor, kemény töltésű fegyveréből, a csoportosuló népségre lőtt, mi által Réday András meggyilkolta- tott, Györfi Imrén és Bekuti Lajoson súlyos megsob- zések ejtettek. — Szép József bevallá még, hogy 1863. évi november 30-án Iháros-Berényben, ezinkos- társával, Bausch Zsigmond uradalmi tisztartót és Günsberger Dávid kereskedőt saját lakukban megrab-olta, és f. évi febr. 17-én, Nagy-Bajomban, Kaufor József kereskedőnél öt rabló által véghez vitt tetemes rablásban mint tettes részt vett. Továbbá a kiderült tényálladék szerint, a mult évi szept. 20-án Szöko- doncon Véssey Sándor földbirtokosnál, mult évi de- cember 3-án a szócsonyi pusztán, gróf Szöchenyi Theodornál; és folyó évi februárius 4-én Vizváron Loncsár János plebános és Weisz Ignác kereskedő- nél történt rablásra nézve — Szép Józsefet a közeli gyanu; úgy a f. évi febr. 1-én Bárosan Fried Vil- mos kereskedőnél, f. évi april 15-én Szökedhél Vajda Daniel molnárnál és f. évi april 16-án Németiben Csepessits Annánál véghezvitt rablásban is, a távolab- bí gyanu öt éri; hogy ezen rablásokban Kara rabló- bandájából, mint tettes résztvett. Szép József végre a kiderült tényálladék mellett jogszerűen bevallá, hogy rablótársaisal több alkalommal, az őket üldözö csendőröknek erőszakosan és löfegyvereiket hasz- nálva ellent állott és pedig: mult évi nov. 1-én a billegi pusztához közel esett összejövetkezésnél, mult évi nov. 19-én urkuti erdőben, mult évi nov. 22-ikén Lesencze-Tomajban, Molnár János házában, és mult évi decz. 17-én Dráva-Tamási közelében — ő maga pedig folyó évi május harmadika és negyediké közti éjen történt elfogatása alkalmával, az öt megtámadó csendőröknek erőszakosan ellentállt. Minőlfogva Szép József rablás, gyilkosság, és a csendőrség elleni erőszakos és fegyveres ellenállás által elkövetett nyilvános erőszakoskodás büntetése miatt, a nagymélt- ságú magyar királyi helytartó tanács 1862-ik évi december 23-án 22979-ik szám alatt kelt hirdetm- nyének 1-ső cikke, s a katonai büntető törvény-könyv 416. 359. és 96-ik szakasza értelmében — az érde- kolteknek kártérítési igényeik jogutoni keresete fon- tartván, a fentebbi ítélet rajta az nap reggeli 8 óra- kor hajtatott végre.

K A P O S V Á R.

* Mult számunkból kimaradt Szalay Károly ügyvéd ur neve, bár általa a népnünnero adott 1 frt. a rendezőnél begyűlt adakozások közt kinyomtatott; mit ezenel kész szívvel pétlunk, a kinyomlójuk, hogy Szalay Károlynő asszonyság ez alkalomra szinte 2 frt. o. é. adományozott. Így a begyűlt összeg 187 frt o. é. és 2 db cs. arany.

* A takarékpénztár megnyílt Kaposvárott 7-én. Adja Isten, hogy ne csak „kivevő“ hanem „pénzbe- rakó“ is elég legyen, hogy virágozhassék az annyi akadályon győzött intézet.

* A gőzmalom is innen-onnan épül, követ már erősen hordják. Az ugynevezett Czigli korcsma alatti völgyben leaz.

* Az ugynevezett Klenker utat tovább építik Mész felé; a póstautat is szorgalmasan kövezik e nyár folytán, Kaposvár közelében.

* B. Gábor 50 éves r. k. vásárhelyi születés — és ifj. B. Gábor (az előbbi fia) 19 éves, visontai szül. mint Kara Miska és Kutyási czinkostársai, a k. rögtönítélő bíróság által kötélleli halálra ítéltettek, s az ítélet rajtok végre is hajtatott Csokonyában, o hó 3-án. Ily hírekre tovább is készen lehetünk, mert még elég szép madár hűsöl a megyeházban a kat. rögt. bíróság oljárása alatt.

* A czéllövészotnok — mint a férfias mulatsá- gok egyik szobos és nemesbikónok — úgy halljuk, végo Kaposvárott. A társulat feloszlik. Ha már meg lesz a feloslás — mondá Kelemen Lajos ur egy szax- szejövotelen — ünnepelje meg legalább egy szép tittel a társulat még szótoszlását is: vagyis a társulat az eladandó helyiség értéket adja oda, az épülő gymna- siumra. Szép indítvány; kívánjuk, hogy tett kövessc.

— Tokintetes szerkesztő ur! Miután becses lapjában azon hirdetésnek helyet adott, mely engem nemokára egy boldogító férj karjai közé viszen, — remélem, hogy-e soroktól sem tagadja meg, a nyil- vános tért, melyeknek czélja: köszönetet mondani azon számos, összesen 32 jelentkezőnek, kik nemcsak levélökkel, de arszeképök, bizalmok, s a jövő boldog- ságával is megkínálták. Különösen köszönetet kell mondanom: Boglárra, Rozsnyóra, Ér-Endrédre, Sá- ros-Nagy-Patakra, Város-Nyitrára, Postre, Jász-Berénybe, Debreczenbe, Nánásra, Marozallba, Kapos- várra és P. Kovácsiba, azon nemesszívü derék és lo- vagias ajánlkozókna, kik közül valóban nehéz lesz a választás, ha szívem már el nincs igérve. Nem so- kára tehát a boldogság szárnyain!

(Beküld.) Az a bizonyos fiatal úsvogy.

Nyílt posta.

Ladra, Kérjüv nevét tudatni velünk, mert küldeménye máskép nem közhethő.

O. V-nak, Veszprém: Használnál fogjuk egyiket, ha ré- kerül a sor; önbén tehetség van, csak tanulva előre!

Taranyinak: A kérdéscs költeményt nem láttuk. Kérjük becses működését.

Nyáráknak: Kérjük továbbra is ön szorgalmát.

B-nak, Kaposvárott. Köszönettel vettük a küldeményt; de ez a bizonyos eset már ugys oly ingorútlóságot okozott, hogy jobbnak tartjuk hallgatni vele, midőn ugy som gyógyítánk.

„Bivarom“ — Nagyon erős a füstje.

F. K-nak, K-án: Kis javítással az is használjuk.

„Mit tegyünk a lövöldével“ — Olvassa el ön mai számunk- ban az újdonságokat.

B-nak F-ben: Minden jót vártunk öntől csak azt nem, hogy verset ír. A ki nem adhatában vizagstálja önt a 7—8 ezer kereszt buzatermécs, más világban sokkal többet ér ez a versad!

Cs. B-nak: Tán beteg vagy?

Blesbe: Hőában néazük a póstát? Bécs mindíg ad elegendő újdonságot.

„Az ő szíve“ — Nem csudáljuk ha keményen marad ilyen verere. Kérelmet teljesítettük; a többi a kiadó dolga.

„Kaposvár szépsége.“ — Ujra átdolgozva igenis.

T. V-nak: leveled fő pontjára választunk: meglehetes győ ödve, hogy tennünk kellett; no légy oly ritka vendég.

J. K-nak, S. T. R. L-nak: Forduljanak önök Keszthelyre magunk sem tudjuk hányadán áll a dolog? de a'gha nem — csehl!

Fr. N-nak: adni lehetne, de mikor? kissé sok.

Aeropag Pesten. Örvendek, hogy valódi nevét velem tu- datta, a novellákat valamint egyéb küldeményeit szívesen foga- dom, a lap elküldetett, édes Atyja megelégedésére. Kiadó.

Felelős szerkesztő: ROBOZ ISTVÁN.

Gazdasági tudósítások.

Kanizsa, jun. 8-án. A gabnáarak következők: Buza 4 ft 60 kr.—5 ft. Rozs 3 ft 3 ft 50 kr. Kukoricza 3 ft 3 ft 10 kr. Árpa, Zab, nem volt a piacon. A fi- nomabb gypju — a általában e cikk jól fizettetett.

LÁJPCZIG ANTAL

fűszer-, vas- és festék-kereskedő Kaposvárott.

Tudtul adja az illetőknek, hogy egy jó házbóli ifjut fel- fogad kereskedésébe segédnek. Az illetők bővebb tudomást sze- rezhetnek fentebb említett kereskedőnél.

Schon am 15. Juni d. J.

findet die Ziehung des allernuesten

Staats-Prämien-Anlehens

statt, welches in seiner Gesamttheit 400,000 Treffer enthält, und worunter sol- che von 5 mal Frs. 60,000, 8 mal 50,000, 4 mal 45,000, 14 mal 40,000, 13 mal 35,000, 6 mal 32,000, 14 mal 30,000, 4 mal 25,000. 22 mal 20,000, 8 mal 18,000, 4 mal 16,000, 13 mal 15,000, 10,000, 4 mal 60,00, 8 mal 50,00, 48 mal 4,000, 56 mal 2,000, 110 mal 1,000, bis abwärts Frs. 17. niedrigster Gewinn, welchen jedes Obligations-Loos orlangen muss.

1 Loos für bevorstehende Ziehung am 15. Juni kostet fl. 1. Oester. Whrg., 6 Stück fl. 5., 13 Stück fl. 10., 28 Stück fl. 20. Es ist somit Jedermann die Gole- genheit geboten, mit der ser geringfügigen Einlage von nur fl. 1. einen der be- vorstehenden Treffer machen zu können.

Aufträge hierauf werden gegen Einsendung des Betrages prompt und reel ausgeführt und die officiellen Ziehunglisten den Bethelligten franco zugesandt. Via alleu Anforderungen rechtzeitig genügen zu können, wolle man sich baldigst an unter- zeichncte privilegirte Staats-Effecten-Handlung wenden von

Adolf Benschl. in Frankfurt am Main.

Wajdits József kiadó lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

Hallás- és beszédhiányban,

u. m. fülzugás-, csengés-, sipolás-, pezsgés- s többeféle bajokban szenvedőknek orvosi tanácssal szolgál

dr. SCHIMALZ orvosi tanácsnok

Drezdából;

Nagy-Kanizsán, az „ARANY SZARVAS“ vendéglőben, de csak Szombaton jun. 25-én délután 2—4 óráig — és Vasárnap jun. 26-án reggeli 7—12 óráig.

Árlejtési hirdetmény.

Kaposvárosa hatósága részéről közhírré tétetik, hogy f. évi június 12-én Kaposvárosában a városházánál regveli 9 órakor árlejtés fog tartatni az elemi iskola háznak terv szerinti átváltoztatási felépítésére, mely épülethez a tetőfa és téglá a város által fog helyreállítatni — az épülethez megkívántató többi anyag és munkatovök a vállalkozót fogják illetni.

Vállalkozni szándékozók bánatpénzzel ellátva az árlejtésre meghivatnak. Az építkezési feltételek a városházánál megtekinthetők.

Kaposvár május 18-án 1864.

Városi tanács.

Zala-Somogyi Közlöny.

Ismeretterjesztő lap

szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaság, tudomány és művészet köréből.

Megjelen a lap legalább egy íven július hó 1-től kezdve minden hó 1-én 10-én és 20-án. — Előfizetési ár postán szétküldéssel és helyben házhoz hordva egész évre 5 frt.; félévre 3 frt. Negyed évre 1 frt 70 kr — Minden előfizető a tulajdonos kölcsön könyvtárát az eddigi fennálló feltételek mellett fél áron használhatja. — Nyilttér egy Petit sorért 10 kr. — Hirdetések négy hasábos Petit sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr. és minden további beiktatásért 5 kr. a bélyegdíjért 30 kr. fizetendő. A beiktatási díj s a lap kezelését illető minden tárgy a kiadó hivatalhoz Nagy-Kanizsára; a lap szellemi tartalmát illető közlemények pedig, úgy minden levelek bérmentve a szerkesztőséghez küldendők Kaposvárra.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

„Zala-Somogyi Közlöny“-re.

Ötödik félévébe lép lapunk rövid időn.

Az idő folyamában kevés két év; de elég napjainkban, ha „önerőről“ tesz tanuságot.

Hogy eddig fennálltunk, kettőnek legyen szabad tulajdonítani: t. olvasóközönségünk részvételének s az „önerőnek;“ Isten után az első megáldotta ez utolsót.

Midőn továbbra is igérjük: hiven szolgálni Zala, Somogy- s a szomszéd megyék szellemi és anyagi érdekeit.

Szolgálni az igazságot, melynek erejével soha porba nem eshetünk.

Kiváló figyelmet fordítani gazdaságot, ipar, kereskedelem, nevelésre.

Tiszteletben tartani mások véleményét, de a magunkét is tisztán megőrizve, magasan hordva hirdetni mindenütt, hol azt a közhaza s egyesek érdeke kívánja.

Tisztelni, tiszteltetni a gondolatot; mint legközelebb egy szellemdus francia író mondá: „a gondolat király, mely soha le nem köszön.“

Midőn továbbra is igérjük, hogy habár parányi erővel, de Isten és a jók segítségével törjük a rögös utat, melyen jobblétünk felderül.

Nem pihenünk, csak midőn erőnk lankad, de teszünk folyvást, hogy a rohanó idő kívánalmának megfeleljünk; a civilisatio terén előre törő népeknek ha nem is versenytársok, de legalább nyomokban legyünk.

Midőn a jók javával, seregével folytatjuk a munkát, — kérjük a nagyérdemű t. olvasó közönségnek továbbra is szives részvételét lapunk iránt.

Hogy a haza érdekei minden kiváló pontján hiven legyenek tükrözve, a provinczialis lapokat nem megszűnni engedni, de teremteni kell.

Az előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók.

Kelt Nagy-Kanizsán, jun. hó 12. 1864.

Roboz István.

A somogy megyei takarékpénztár létesítésére alakult egyesület szerkezete.

I. Az egyesület képzése.

Somogy megyében keblezett Kaposvár városában létesítendő takarékpénztár alapítása céljából társaság alakult következő alapszabályokkal.

1. §. A somogy megyei takarék pénztár létesítésére ötszáz darab 100 oszt. ért. forintból szóló részvény kibocsátása által, ötven ezer forint alaptőke tétetik le, mely aláírások által fedezve van.

2. §. Az akként kiállított alaptőke az egyesület fennállásáig — figyelmeztetve mindazáltal a 39-ik §-ra — fel nem mondható.

3. §. Az alaptőkének 60 %-tőlja alapszabályok megerősítése után az egyesület pénztárába befizettetvén, biztos kamatozásra adatik ki, a még hátrálévő 40 % részlet befizetését szükség esetén a közgyűlés rendel el. A társulat megalakultnak csak akkor tekintetik, ha az alaptőkének 60 % telttel lefizettetett.

4. §. A részvényesek részvényeik után járó éves 60 % illetőleg 40 % részleteknek a hirdetés-től számított 6 heti határidő alatti befizetésére az idő szerint fennálló hivatalos magyar hírlapok útján fognak felszólíttatni.

Azon részvényesnek, ki ezen határidő alatt sem fizetné be részvény járandóságát, részvényi folyó számlájának kijelölésével, a fennemlített úton, újabb 6 heti, ennek lejártával pedig személyéhez intézendő elismervény mellett közbensítendő felszólítás útján négy heti befizetési határidő engedtetik; ki, ha ezen határidő elmúltán sem fizeti le részvénye illetőségét és az ezután eső 6 %-től kedvezelmi kamatot, részvényét vesztí el, mely iránt ezután a közgyűlés, mint qirtokával fog rendelkezni.

5. §. Minden részvény a befizető neve alatt bocsátatik ki, az alaptőke könyvben saját lappal bír, és az intézet nyeresége, a veszteségében osztozik, ez utóbbiban mind azáltal csak a részvény erejéig.

6. §. Az intézet minden számolása osztrák értékben történik.

7. §. Az egyesület pecsétje következő felirattal viseli: „Somogy megyei takarékpénztár Kaposvárott 1864.”

8. §. Az intézet hivatalos nyelve magyar.

II. Az intézet czélja s alapszabályai.

9. §. A takarékpénztár mindenkinnek módot nyújt arra, hogy megtakarított pénzét biztos kezelés mellett kamatoztathassa.

10. §. Elfogad minden betételt, mely 25 kr-nál kevesebbet nem tévesz.

11. §. Az intézet egy forinttól 20000 forint betétig öt százaléki kamatot fizet; — egy könyvecskére azonban 2000 frtnál többet nem fogad el.

12. §. Ha a betételek a hónap első felében tétetnek, a kamat számítás azon hó 16-tól, de ha a hónap második felében, akkor csak a következők hó 1-én napjától történik, mely idő arányban ugyan annak visszaható alkalmazása mellett, a visszafizetéséknél is helyo leend.

13. §. 2000 forintnál nagyobb betételek utáni kamatot, és visszafizetési időt egyes esetekben a betétevél létesített előleges egyezkedés után a választmány határozza meg.

14. §. A betételek és kamatok csak a betételi könyvecskének előmutatása mellett fizetotnek ki.

15. §. A kamatok rendszerint félévönként és utólagosan, még pedig januárius és július hónapok második felében fognak fizetotni. — Ha betevő a fennebbi kamat fizetési idő folyta alatt a kamatok felvételre iránt nem rendelkezik, azok a következő hónap első napján a tőkéhoz csatoltatnak, s szinto kamatozóvá tétetnek.

17. §. Szabadságában áll az illető félnek a betételkor kijelenteni, hogy betétele utáni kamatját meghatározott ideig felvonni nem kívánja; ez esetben a kamatok után a kamatok, mindenkor januárius és július hónapok 1-én napjától lesznek számítandók.

17. §. A betételek visszafizetése: 1 forinttól 50 frtig naponként, — 51 forinttól 500 frtig husz, — 501 frttól 1000 frtig negyven, — 1001 frttól 2000 frtig hatvan napi felmondás mellett: mely felmondási határidők a társulat által a betevők irányában viszonyosan állapítottak meg; de a visszafizetés a körülményekhez képest előbb is történhetik.

18. §. Az intézet 200 forinton felül csak oly betételeket képesít, melyek legalább 30 napi időre tétettek be, ha azonban azok előbb kívántattak vissza az illető minden száztól 10 krt örzési-díj képpen tartozik fizetni, mert az ily betételek csak biztonság tekintetéből letétományozott pénznek tekintotnek.

19. §. Minden betevőnek betételi könyvecske adatik, melyben a betevő neve, a betett összeg, száma és betét szerint, a betételi napja; végre a visszafizetendő tőke, s kamatokra szolgáló más rovat van kijelölve minden betétel és kivétel a takarékpénztári két hivatalnok, tudniillik a könyvvivő és pénztárnok, és az akkori választmányi napi biztos által leszen aláírandó.

A betételi könyvecskék folyó számmal leszen megjelölve, mely az intézet könyveivel, melyekben minden betételre nézve különös számmal nyitattik és vezetetik, fog megegyezni.

A könyvecskéhez még különösen mellékeltetik az alapszabályok velős kivonata s oly táblás kimutatás, melyből kitünjék, hogy a betételek 1-től 100 forintig 20 év alatt a kamatok kamatainak hozzászámításokkal mennyire növekesznek.

20. §. A betételi könyvecskétől 3 frttól 20 frtig terjedő betételeknél 2 kr., — 20 frttól 50 frtig 4 kr., — 50 frttól 100 frtig 8 kr., — 100 frttól 500 frtig 12 kr., — 500 frttól 1000 frtig 16 kr., — 1000 frton felüli betételeknél pedig csupán 20 kr. leszen a könyvecské ára fejében fizetendő.

21. §. A betételek és kivételek naponkénti délutáni 9 óráig, délutáni 1 óráig történhetnek, kivéve finnep és vasárnapokat, melyeken a pénztár zárva leszen.

22. §. A betételek és azok kamatai egészen, vagy részben, tekintettel a 16. és 17. §§-ban mondotakra, minden időben felvétethetnek.

23. §. Az intézet nem lóvén tekintettel a betevő nevére, csak annak fizeti ki az illető összeget, ki a betételi könyvecskét, mint birtokló, mutatja elő. Ha azonban a betevő azon feltételt köti ki világosan, hogy illetménye egyedül neki, vagy megbízottjának fizetessék ki, ezen óvás, mind pedig a betételi könyvecskébe e szavakkal „a bevétel felvételét magának, vagy felhatalmazottjának tartja fenn, — irandó be; s a betevő, valamint az átvevő, s két tanu novének sajátkezű aláírásával leszen megerősítendő.

Ily esetben a felhatalmazott az illető betevőtől, erre vonatkozó két tanu jelenlétében aláírt külön meghatalmazást, vagy törvényesen hitelesített enged-

ményt tartozik önigazolására előmutatni, s személyo azonosságát bebizonyítani.

24. §. Ha a betevő az óvást mellőzve, betételi könyvecskéjét elvesztetné, azt azonnal köteles bejelenteni, hogy ekkép ezen körülmény az egyet számlakönyvében foljegyztetvén, a más által netán előmutatandó könyvecske lefoglaltathassék, s az illető felek, a tulajdon jogszerűség elintézése végett az illetőkes bíróság elé utasíthatassanak. Az elvesztett könyvecske elő bocsátott bejelentés után, az illető tulajdonos költségén, a szokott törvényes formák megtartása mellett bíróság fog megsemmisíttetni s mindennemű fizetés a bírói megsemmisítés kimondásáig felfüggesztetni: — a megsemmisítés határideje hat hónapról határozatván.

25. §. A betevővel végszámolásakor a betevő, a betételi könyvecskének visszadása által pénzének hiány nélküli átvételét nyugtatványozza.

III. Az intézet üzletfoglalkozási hatásköre.

26. §. A betételek kamatozókká tételére.

1-ór. Kölcsönöz az intézet:

A) Somogyban levő oly ingatlan javakra, melyekről a megyebeli telekkönyvek szerint a tulajdon jog bebizonyítható, s a melyek minden peres bonyolalmaktól mentek, a törvényes becsártnak 2/3 része erejéig és 6 %-től kamatra, továbbá városi szilárd anyagokból épült jó karban levő házakra, a törvényes becsártnak legfolyobb 2/3-ed erejéig szinto 6 % kamatra a jelzálogilag nyájított birtok, vagy ház azon fele azon értékőbe, melynek erejéig kölcsön adatik, azon adósságok is beszámítandók, melyek azon jelzálogot már az előtt terhelték. Az ingatlanokra adott kölcsönök részletekben, évenként legalább is 10 % törlesztéssel leszen visszafizetendők, az egész tőke visszafizetését illetőleg pedig, fél éves kölcsönös felmondás köttetik ki.

A választmányhoz intézendő folyamodvány következőkkel szereltesse fel:

a) Telekkönyv hiteles kivonatával.

b) Az adótelekkönyv kivonatával hiteles alakban.

c) A fennálló törvény értelmében készült hiteles becsaróval, ingatlanokra nézve azonban az épületek, gazdasági készületek, barmok, szőlőkék, és termőseik befoglalathatnak ugyan, de a kölcsön mértékül nem vétetnek.

d) Betételezési bizonyítvánnyal.

e) Addig is, a míg a telekkönyvek teljes jogérvényű biztosságot nyújtani nem fognak, a dologi bíróság bizonyítványával a felett, hogy a birtokot terhelő semminemű per nincs folyamatban, és bizonyítványtánnal a tulajdoni jogról, az eddigi törvényes szokás szerint.

f) A városi házakra nézve tűzkárbiztosítási bizonyítvánnyal, melynek időszakonként szükséges megújítását a fél folytonosan igazolni tartozik.

g) Ha a lekötendő birtok közösgyágon, vagy gyám, avagy gondnokság alatt álló árvák tulajdon; az első esetben az illető felsőbb hatóság, — az utóbbiban a gyámhatóság engedélyének kell előmutatni.

B) Jelzálogilag biztositott magán kötelezvényekre, a mennyiben szerkezottek az intézet által kibocsátott kötelezvényekkel a kamatláb, valamint a kamat fizetése, és a felmondási határidők felvételére nézve egyértelmű, vagy épen a takarékpénztáránál kedvezőbb feltételekkel bír. Ily kötelezvényeknek formaszertint engedmény útján kell az intézetre átruházat.

TÁRCZA.

Fáradt vagyok, fáradt, nem bírom el többé; Hagyjatok, hagyjatok! Kifáradtam várni a kevés örömet, A sok bubánatot!..

Kifáradtam végkép a sok küzdelemben, Nem állok már ellent; Nem kívánja szívem már a jó barátot, Nem föli az ellent.

Kifáradtam látni a sok nap letűntét; Tűnjök le örökre! Megadom magamat, jöhöt már a vihar, Tépjen össze végre!!

Kifáradtam esügni a muló életen, Fölő szorotottal. Elszáradt levélként lehullani vágyom, Jöjj szelvény, sodorj el!...

ATALA.

Két lap egy barátom naplójából.

Kiszáktotta: DÖMÉNY JÓZSEF.

„Jövőről akarsz tudni? hiszen még multad is allig van! — Sokáig voltál gyermek, ... majd annál hamarabb emberré leszel... Látdod azt a fát ott az erdőn... Most öt levél van rajta... Ott fenn a tetőjén egymás mellett van két nagy zöld levél... ezek alatt van két kisebb levél egymással szorosan összenőve, ezek alatt a kisebb levelek alatt van az ötödik levél — a legkisebb... Csak alig látszik még... de én tudom, hogy idővel az is levél lesz... Most zöldök e levelek, mert tavasz van..."

Majd mikor az ősz megjön, ... mikor az erdőn hullanak a levelek a fákról, akkor lehull az egyik levél is ennek a fának legtetőjéről... a többi megmarad rajta... akkor emlékezni fogsz szavaimra, addig nem jutnak azok eszedbe... Azután megint elfeleded azokat sokáig!... Tíz tél után tíz nyár ha jön, akkor ismét megemlékezel szavaimra... Akkor a középső két levél közül egy ismét hervadni fog... hervad az sokáig... s egyszer csak lehull az is!! A többi még fennmarad!...

Tíz tél után tíz nyár ha jön, emlékezzél!... Mikor legboldogabbnak hiszed, érzed magadat: akkor leszel legboldogtalanabb s mikor legboldogtalanabbnak véled magad, akkor leszel legboldogabb, hanem ezt a boldogságot te már nem itt e földön érzed. Tíz tél után tíz nyár ha jön emlékezzél!...

E szavakat mondta nekem egy halvány fehér leány beteg ágyán ez előtt tíz esztendővel... Olyan jóízűt mosolyogtam akkor e rejtélyes szavaknak... nem értottem akkor őket... Most már nem nevetek e szavakon!

Ez előtt tíz esztendővel utam R... A... on vitt keresztül. Sokat beszéltek akkor egy leányról ki ott

lakik, delejes álomba van merülve, és jövendőt mond azoknak kikro nem haragszik...

Az előtt való évben végeztem a természettani cursust;... a tanár, kinok magyarázatát hallgattam, sokat beszélt a delejről, de oly tudományos kísérléssel, hogy akár mennyit tudtunk volna is a delejtanból — még mindig nem tudtuk azt sem, hogy mi hát az a delej!

Pedig órahosszán keresztül — több napon át mindig azt magyarázta, erővel megakarván velünk értetni azt, amit maga sem értett. Anyit megértotünk, hogy van egy állapot, mikor a lélek már itt e földön kiragadtatik mintegy a testből. Mikor a test-teli összeköttetése megszűnik. A testi élet ilyenkor alszik, de végképen nincsen kialudva, a lelki élet pedig felmagasztosul, a test világa elhomályosul, a lélek világa pedig kigyulad s ezen állapotban — mely sokáig nem szokott tartani, bárhol jön is elő — a lélek tisztán lát... Erről az állapotról mondják azt, hogy delejes álom! Ritka tünetmenny ez nagyon... Évtizedek, folszázadok tudnak felmutatni ily eseteket...

Részint azért, hogy someimmal lássam azt, mit szavakkal hallotam lefesteni... részint némi kíváncsiságtól is vezéreltetve, felkerestem a házat, melyben a delejes álomba merült leány lakott... Még ekkor szabad volt meglátogatni őt;... később mint hallotam — meglett az tilva, s a beteg leány kórházba vitetett... Sohasem hallotam azután róla semmit sem!!

Egy náddal fűdött kisedd hajlékba vezettek... Ott egy asszonynak mondta vezetöm, hogy beteg leányt akarom megnézni... Az asszony bevezetett hozzá egy társammal együtt... vezetönk kinmaradt.

A szobában — hova beléptem — egyszerű, de elég tiszta ágyon feküdt egy halvány leány... szo-

niok, mely engedménye, s illetőleg valódiságát az adósnak külön törvényben kell olismorni.

E kölcsönök utalványozása körüli eljárás következő: a folyamodvány választmány elé kerülvén, annak határozatából, a monnyiben tárgyalás alá vehető, az egyleti ügyésznek véleményadás végett adatik ki; ki azt, s a bennmellékelte okiratokat átvizsgálván, azok szabályszerűsége, vagy hiánya iránt írásbeli jelentést ad, mely egyetemben a kérelemmel érdemleges tárgyalás alá vétetik: e jelentés azonban a kért összeg fokozatára nézve irány elvül nem szolgálhat.

C) A szabályszerű kölcsön összeg választmányi utalványozása után, az illető kötelezvény a fél költségén a kijelölt jelzálagra kebelasztetik be, s az új tolekkönyv-kivonat, s illetőleg botáblázásról szóló bizonyítvány elmutatása mellett a pénztárnál fizetetik ki.

2-or. Az intézet előlegez:

A) Állam kötelezvények, és ezekkel egyenlő természetű más hitelpapírokra, különösen földterhmentesítési kötelezvényekre, — továbbá Eszterházy sorajegyekre, az austriai cs. kir. nemzeti bank részvényeire, s a takarékpénztári részvényeket kivéve, mind azon papírokra, melyek a bécsi börzén jegyezettek, — börzei árfolyamuk legfeljebb 3/4 részreig 6 1/2-től egy, két vagy három hónapra előre fizetendő kamatok, és a 31. §-ban meghatározott iratdíjak mellett. Az eféle kölcsönöknél megkívánatik, hogy a kölcsönvő azt, miszerint azon értékpapírok valóban snjártjai, — kellően mutassa ki.

A kölcsönvő zálogul átadott papírjain kívül a kölcsönvett pénz egész összegéről oly értelmű tértvnynt köteles adni, mely szerint magát kötelezi, hogy azon esetre, ha az általa letett papírok folyama 10 1/2-tőlival lejobb szállana, az intézet részéről hozzá intézött felszólításra 24 óra alatt a hiányt kípótolandja; szabadságában állván ellen esetben az intézetnek maga biztosítására, a letett papírok egész, vagy részletes eladását eszközölni, és a bejött összegből követelését a maga részére visszatartani, mely összeg, ha a tartozás lerovására elégséges nem lenne, a tértvnynt kiadó, a részéről fizetetlen maradt mennyiségre nézve, továbbá is az intézet világos adósnak tekintetik.

B) Szabad kir. városok, községek és magánosok betáblázott kötelezvényeire.

Az ily kötelezvények értékét, figyelve az azok után járó kamatokra, az igazgató választmány határozza meg, mind az által értékük 1/4-dönél nagyobb előlegezés azokra nem adathatik.

C) Belföldi arany, és ezüst pénzekre belértékek 3/4-de részéig.

Ámbár az előlegezés szabályszerűleg csak 3 hónapra történnek, mindazáltal mégis az illető fél megkeresésére, a kamatok, és a 31. §-ban meghatározott iratdíjak letétele mellett, a visszafizetési idő továbbá 1, 2 vagy 3 hónapra meghosszabbítható, ellenben ha az előlegezés maga idejében visszafizetetik, vagy a visszafizetés határidejének meghosszabbítása nem eszközöltetik, az igazgató választmánynak jogában áll kötelezésében áll, az intézetet a zálogoladása által azonnal kármentesíteni, s az eladott jószágból az egylet követelését teljesen fedező összeg levonása után fennmaradandott pénzt az illető betvönök kézbesíteni, — végre

3-or. Az intézet lezárási:

Idegen váltókat, mi körül az eljárás az igazgató választmány köréhez tartozik, végzés hozatására, az igazgatón kívül 5 tag jelenléte kívánatik; kik közül

legalább kettőnek szakértőnek kell lennie, s szavazás nyilvánosan történik, és általában szótöbbség határoz.

E vizsgáló választmány egy tagja sem szavazhat ön maga, vagy a polgári törvények szerint meghatalmazandó harmadik fokozatu rokona, vagy sógora vagy érdektársa által kiadott váltók tárgyalása alkalmával.

A lezárási eljárást elfogadható váltóknál következő kötelek kívánatnak meg:

- 1) Hogy a váltók arany, vagy osztrák értékek legalább 200 frtről legyenek.
- 2) Lejáratauk legfeljebb 3 hónapra szóljanak.
- 3) Fizetési helyük Kaposvár legyen, és végre
- 4) három ismert jó hitelű egyén aláírásával legyenek ellátva, kik közül legalább egynek bejegyzett kereskedőnek kell lenni.

(Folyt. köv.)

Déli szomszédaink.

Ugyhiszem, ha valaki szomszédalával közelebb viszonyban áll, azok sorsa érdekel is bir előtte. Így lévén a dolog, épen nem tartom fölöslegesnek, tán inkább szükségességnek, pár perczet országos szomszédaink — a horvátok jelenének megtekintésére fordítani néhány perczet. E becses lap t. i. a „Zala-Somogyi Közlöny,” melynek sorainál szolgálattira akarok lenni, különösen a homlokára jegyzett két határos megye érdekeinek képviselője, de nem e két megye érdekei közé sorozható-e leginkább déli szomszédaink ismerete? Ez okból ragadtam tollat jelen állapotának rövid válaszára.

Testvér hazáról szölok, mely 1095 Kálmán király óta koronánk díszje, mely 8 századon áll volünk egy törvény alatt élt, s karöltve halad a művelődés, az előremenés lobogója után; mely határos honunkkal, csak a sobesrohamu Dráva az elválasztó közeg; együtt viselte e két haza, miként testvér a török rabiga súlyos bilincseinek terhét századokig s osztozott egyszeremind a dicsőségben, mit ellenőiken vítak. Soká édes testvérek voltak, de a közelmúlt tizedek a százados béke aranylánczát kíméletlenül széttépték s a két haza erőszakos elszakadását idézték elő. Ez idő óta letűnt Horvátország szorocsa csillaga, mely hosszú eltűnése után csak most kezd újra feléltéledni ragyogni.

E hosszantartó homály alatt, mely tán épen a Nemosis keze suttolásának tekinthető, mert a nép testvérorozága koronája ellen felzajlott, de miként tengor dühödt hulláma, mely egy csapásával akarja az utjában álló szirtet árjába tometni, — ereje megtörött. Mintogy varázs vessző ütéseire egész Horvátország mely álca mölült és nem vette észre, hogy tevékenysége megszűnt, pedig az ily megállapodás káros hatása a nemzetre. Hol a szellem emelkedése megszűnt, hanyatlás következik, mori qui non proficit — deficit, a megállapodás egyelőre a hanyatlással.

Csak most kezd ébredni, csak most látja (ha látja valóban) a keserű jelet, s őrzi a múlt káros siralmas következményeit. Látja a közelmúlt tizedek sáradalmainak tanuit: a gyárakat, melyek a föld nyers terményeit kényelemhez alkalmazva használhatóvá tették; mely gyárak látása azonban már csak könyököt osalnak ki az emulakból, mert évszázadok folyton pihennők, rozada marja gépezeteket a hót i. i. még feltalálhatók, de többnyire már elrontattak. Látja mindennek pangállását s ebből eredt sa

szegényedését szomoruan tapasztalja. A volt kisbirtokosok, kiknek ólában ezelt nyolcz ökor is emészette a takarmányt, sőt több is; most félannyi nyáron szeretnének birni s megkell elégedniök, ha pár gyenge, sovány tinócskán végzhetik mezei munkájokat. Ismét az állítás, hogy ott kisbirtokos nem soká tarthatja fenn magát.

Csak most kezdik felfogni a hátramaradást, elszegényedést okozó körülményt: a közlekedés hiányt. Találkoznak közülök, kik a dolog élére — szembeszállni a kivitel akadályával, — bátran állnak, csak hogy kollő öröhiányban. Szándékosan mondjuk: közülök, értvén a bonszülötöket, mert voltak s tán vannak még jelenleg is oly egyének, kik a vad-nép (jellemzőleg élnök népmelyek most is o kifejezésel, holott általa az illetők csak önmagokat bélyegzik), elvillázására költözének oda, s álltak vállaltok élöre, de egyedül önérdékből, azaz, hogy foneketlon zsebeiket tölthessék. Ezek voltak mindig a zavarosban halászni szeretők, igyekeztek a nép érzetével öllonkezőt terjeszteni, hogy a külvilág előtt pénzzomjuk kielégítésének megfelelőleg vádolhassák. Ezért mondatott az országgyűlésről: „u v o k p a u j u.” Így történt, hogy a magyar helyett a német lön Zágrában tannyelvül elfogadva, pedig ki tudja, közölrökönük nyelvét elsnjátítani talán égetőbb szükség leendett volna, hisz ezzel leginkább közlekedni fognak, ha vasut-, gőzhajó hálózatok által lábra emelkedendik náluk is az ipar; aztán gazdatisztjeik nagyobb része magyar, sőt más állásuk közt szinto, — általán mindenrendű és ranguk közt feltalálhatjuk honosainkat. A köznép még mulatásiban sem feledkezik meg rólunk; leginkább megemlegeti, tiszteli meg a magyar szivből fakadt Zsivfókkal, hogy itthon sem jobban. Gyakorta magam is tanuja voltam nemzetünk iránti lelkeledésöknek.

A beszállított vállalkozók most már amazokat háttérbe szorítva, akarják a hiányt pótolni s kezdik lassankint a nemzet Pantheonja roskadozó oszlopait megújítani. Irodalom, — nyelvművelő társulatokat alakítanak; lapokat, folyóiratokat szerkesztenek; naponta új és új írők tűnedeznek föl, hogy a hon-szelleme üdvös intéseire figyelve tollat ragadjanak hazájuk felvirágoztatására. Általán szép jelenségek mutatkoznak a szerb irodalom terén. (A legújabb tevékenységet s a szerb irodalom múltévi terményeit különösen — lásd a „Posti Hirnök” f. évi márt. 10-ik és következő számaiban.) Horvát tudományos academiát, horvát nemzeti muzeumot és színházat hozott létre a felébredt nemzeti öntudat. Mult években jöttek létre, kaszinó, kórház, árvaház, szegényház, nőjavító intézet, selyembaváltó és gomboltó intézetek: mint O-Vukovár, Iregh, Eszéken sat. Van üveghutája — az ivanopolyi; kőbányája, Kamonic nevét is önné vette; hajó-, cukor-, porcellán- és kőövénygyára, gyümölestermelés; Károlyvárosban fegyvertár, s a híres 1812-ben készült Luiza országút; rézbányája Lambornál, méltenyésztés Klanjeoben, Rodobojnál község telep és kőbánya. Nem hiányoznak: posta, távirda, gőzmalom, Zágrában — a déli-szláv tudományosság központjában gazdasági és erdész egylet; az ország különböző részein mindennemű kereskedés: bör, víza Dáljánál; bor, gabna; még nádalyt is nagy számmal szállít a Palocsából; dohány stb. Mennyi vár, esinosodását jelző kastély van angolkortekkel az országban, mint illok, Kamonic, Dálja, Verőce, hel II. Ulászló 1600 országgyűlést tartott, Valpó, Vuuzsin, Daruvár, Joska, Károlyváros 1679 Károly főhercegtől elnovozvo, Soplka, Krapina stb

mei félig nyitva voltak, egyik keze homlokán nyugodott, a másik egyenesen fóküdt mellette. Arca fehérvolt, csak a félig nyitva levő szemek gyanították velem, hogy él.

Ekkor monda nekem ama szavakat... Ezeltt tiz évvel. Akkor mosolyogni tudtam rajtok — most nem nevetem többé azokat...

Kevés időt töltöttem a beteg leánynál, ... eljöttem töle és tovább utaztam...

Egy pár napig előttöm volt még az a fohér arc, azokkal a félig nyitott szemekkel... Azután lassan eltűnt képzeletemből az egész látomány... Ekkor tavasz volt... nemcsak a természetnek volt tavasza, de életemnek is... Ekkor voltam 18 éves... 18 éves fiatal ember hamar feled mindent... Tavasz után jött a nyár, nyár után jött az ősz.

Epen az ősi szünnapokat töltém odahaza... E szünnapokban halt meg Atyám!

Ekkor eszembe jutottak a fohér leány szavai: „Mikor a levelek hullanak a fákról, akkor életfádról az a nagy zöld levél is lehull.

Azután el kellett monnom ismét az iskolába... Ott a városi élet zajában lassan-lassan hegedni kezdett a sob, csillapulni a fájdalom... Mig végre a sob végképen behogedt, s a fájdalom megszűnt keblemben... 18 éves fiatal ember hamar feled mindent.

Napok után napok, évek után évek teltek, s én egészen megfelejtkezém a delejes álmu leányról, és annak jövendőléséről...

Iskoláimat végezve, csakhamar önálló hivatalt nyertem... Helyzetemmel tökéletesen megelégedhettem; nem is hiányzott semmi más, hogy magamat egészen boldognak mondhasam, mint egy jó szerető feleség!

A legközelebbi évben már ez sem hiányozt.

Egy év mulva pedig ezután, hogy boldogságom tökéletesen befejezett legyen, egy kis fiunk született.

Kevés ideig tartott azonban az én boldogságom. Pár hónapok mulva az én jó kis feleségem beteg lett... s félévi hervadozás után letörte a halál... s én a legboldogtalanabbá lettem a világban.

Most itt sirja fölött állok eszombo jutnak a r... a... sírdolejos álmu leány.

„Jövödről akarsz tudni? — hiszen még multad is alig van... Sokáig voltál gyerekek, majd annál hamarabb embarré leszel. Látod... a fát ott az erdőn, most öt levél van rajta. Ott én a tetején egymás mellett van két nagy zöld levél, ezek alatt van két kisebb levél, egymással szorosan összenöve; ezek alatt a két kisebb levelek alatt van az ötödik levél a legkisebb. Csak alig látszik még; de én tudom, hogy idővel az is levél lesz... Most zöldek o levelek, mert tavasz van.

Majd mikor az ősz megjön, mikor az erdőn hullanak a levelek a fákról, akkor lehull az egyik levél is ennek a fának legfőtetejéről... a többi inogmarad rajta... Tíz tél után tíz nyár ha jön, akkor ismét megemlékezel szavaimra. Akkor a középső két levél közül egy ismét hervadni fog; hervadoz sokáig, s egyszer csak lehull az is...

S mikor az ősz eljött — az a nagy zöld levél lehullott arról a fáról... Akkor halt meg Atyám!

S mikor tíz tél után tíz nyár jött, mogint lehullott egy levél a középén levő két levél közül... Ekkor halt meg szegény jó feleségem!

Most már csak három levél van a fán!.. egy nagy levél még a tetején — azután a középén egy kisebb és az alatt egy legkisebb leveleke...

A legfelsőbb levél anyám levele, a középen álló az enyém; a kisded leveleke alatt kis fiamó.

Melyik hull le előbb a fáról o három levél közül? Talán a legfelsőbb? Talán az alantí kisded leveleke?

Legelőbb lehull az a levél ott a középen. Legalább én úgy érzom.

Eddig terjed barátom naplója. Hadd egészítsom ki a képet, melyet e naplóban rajzolt.

Szegény barátomnak jó előérzete volt. Csakugyan a középső levél hullt le a fáról. Azután a nagy zöld levél, s most már csak az alantí kis leveleke van a fán!

Csakugyan ő halt meg előbb — azután édes anyja... s most már az egész családból csak a kis fiu él.

Letűlt pedig amaz időtől — mikor barátommal együtt ama delejes álmu leánynál voltam — ez időig, mikor o sorokat írom tizenkét esztendő.

Akkor ugy mosolyogtam én is annak a fohér halvány leánynak szavain.

Most már nem mosolygok rajtok többé!

miasm hiányzik a kényelemre, van több fürdője is, mint Daruvár, Volika, Stubica, Varasd; Toplica, Krapina, kónkóves fürdői hírosok. De ki tudna mindent előszámolni?

(Vége köv.)

Bécsi levelek.

I.

Jelen levelem tárgyát a szabad természetből, Bécs gyönyörű tájairól veszem, melyeknek bájjait májusi kirándulásaim alatt élvezem. — Ha velem tart a szives olvasó, bojáróm mégegyszer, — de most csak egy szellemi omnibuszon, a nevezetesebb helyeket.

Vegyük utunkat az éjszakai résznek. A belváros leggazdagabb kirakatu terén, az ugynevezett Graben-on áthaladva, Pétertérre jutunk. Itt elég bérkocsis volna rendelkezésünkre, kimenet azonban, hogy jobban élvezhesük az élvezhetőket, gyalog megyünk meg utunkat, és pedig, egyes állomásokat tartva, fel egészen Kahlenbergre! Társaságban ily gyaloglás nem szokott terhos lenni. — Ugy félórán sétá után, midőn már a Reichsrath épülete, és az ellenkező részen épen most emelkedő góth izlésű votiv-templom mellett régen elhaladtunk, a szabadba érünk.... Mennyi élvezet egyszerre!

Megszűnt a városi zaj, a komor falak nem korlátozzák látókörünket, mesz-zo kéklő hegyeken nyugszik meg tekintetünk. Az a sok kintorna irgalmatlan koncertje nem kintozza hallásunkat, helyette kedves madárdal tarka harmoniában hangzik mind-űn, míg amott a völgyben hűs patuk czúthabjai onyolgo csövegés közt zajlanak a virágos rét közepén a Dunában elnémulván.

Mily szép a megifjult természet!..

„Szép az élet, a kizöldült élet,
Minden örvend, minden mosolyog!
Koszorút tűzött fejére a föld.
A természet szíve feldobog.“

Mond Talabór János.

A kikelet gyönyöreiben elmerülve alig vesszük észre, hogy Döblingbe értünk. Döbling!... Egy sines köztünk, ki legalább nevével nem ismerő e helyet, hisz ez az, melyet a magyar haza nemtörő honfi könyveivel szentelt meg; ez az, honnan 1860 tavaszhoz 7. szegény Magyarországnak azt a legkesőbb gyászhirot kelle vonnia, hogy a „Legnagyobb Magyar“ nincs többé. Ez azon hely, hol a „nemzet első napszámosának“ — Széchenyi Istvánnak nagy szíve megszünt dobogni. Zarándokoljuk kegyelettel a „megtört lángész és lángkobel“ végei menhelyéhez mely amott, alig emelkedő lejtő felett még mindig gyászban ült a föld felettünk! — Érczeteink ugyan, azok, mint melyeknek Török János (Kelet népe. — Magyar irod. Csarnok és időszerű szemle. Bécs, 1856 19.) a „legnagyobb magyar“ ittoni sorsa felett bánatos kedélyhangulatában kifejezést adott. „Áhítattal léptünk a fasorok közé és szorongó kebellet egy nemzet keservét, bánkedő sóhajait, véljük hallani a szöllő ingatott levelek susogó dalában; a csalogány önkö is oly szomorúnak tetszik itt, mint borongós ősi nap, mint hitzorgó kedvesétől megcsalt menyasszony bánkódása. A harmut gyöngyfényében tündöklő pázsit bársónyszálai, a tarka virágok cseréi, ezek mind, mind oly hűsán rezgenek, mint egyetlen gyermeko sirján térdelő anya, fájdalomtól sajgó keblének szakadozó hurjai“....

Csendes hajlék! hogyan fogadtad be keskeny öledbe a honfit, ki Atlasz-vállain egy nemzet teondó sulyát viselte? s ki csak a haza veszte felett érzott kínok óriás terhe alatt roskadhatott le!

Ména falak! mily fájdalonnak, hány sóhajnak vagytok ti tanui!.. Vajha megszólamlánatok, s elbeszélhetnétek a nagy férfiu bucsuszavait, melyekkel „örültségig“ azordított hazáját lángszíve végdobbantásiban üdvözölhetto...

De béko veled csendes lak; megszentelt magányodat titkos kérésinkkel nem háborgatjuk. Béko volatok kis virágok, melyek e táj bánatos légkörében oly szomorúan hajlongtok, mintha ti is fájdalmaink lai osztozni akarnátok!... Szakasszunk közülök egyet emlékül s távozzunk o gyászszemlékeztől magánytól!.. Távozzunk, s fűzzünk utközben egy új nefeletit nemtörő nagy novéhez, melyről oly jól mondja a költő:

„Mint szont ereklyét tartjuk nevedet,
E kincset a hazának,
Tűzhelyénél az apa emleget
Serdülő kis fiának....“

Folytassuk utunkat!..

(Folyt. köv.)

A szőlészet köréből.

Mit kell tenni július hóban?

A szőlőnek elvirágzása után a gazlepte szőlőt meg kell kapálni, a tökét megfattyuzni, a lecsúsgó vesszőket felkötözni. Sokan most meg is kurtítják a vesszőket a karón fölül.

E hó második felében megszoktak jönni a szőlőt pusztító hernyók, minők: a Sphinx Elpenor és Sphinx Porcellus. Az első 4 hüvelyk hosszú, majd zöld, majd barna, majd fekete; a második 3 hüvelyk hosszú és sötét vagy világos-szürkebarna. Ezeket meg kell ölni.

TERSÁNCZKY.

Pest, jun. hó utolján.

Tekintetes Szorkeszű ur! Bizony a pesti táblákon most mást nem igen látni, mint azon ivoket, melyek fölé azt írták, hogy „Genoveva.“

Vannak emberek, kik semmiképen sem szeretnek gondolkodni; s épen mivel igen sokan vannak ilyenek, állhat fon a népszínház. Emberek, kik csak a szemgyönyörködéssel is beérik, csak fényes legyen az, a mit látnak; so baj, ha aztán akármí.

A mily nagy határu volt az „Ördög pillulái“, oly csakélylyel bír „Genoveva“, s tan ép n amannak nagyszerűsége nyomja el ezét. Ez oly darab, a miről tulajdonképen azt sem tudjuk, hogy mi akar lenni. Az önek jó, de rosszul énekeltek; comicuma nincs, belterőszakolni pedig hiába igyekeznek; a mi jó, vagy legalább meglohető, az a kiállítás. Halljuk tehát, milyen körülírása van e darabnak: „Genoveva.“ hohozatos vig dalmú 4 felvonás- 8 képletben. Ballottol, nagy csoportozatokkal. Szövegét írták Jaime és Trefreu. Zenéjét Offenbach Jakab. Francziából fordította és hangszerelte Latabár Endre. Az egész művet a népszínház padjára alkalmazta Molnár. A ballottet botanította Perrei. A díszleteket festette Vogel, a gépezetet készítette Bauquor francia gépész, a légbemelő gépezetét Nusz és társa műgépész Pesten, a cassirozásokat Balogh; az új jelmezok Kovács főruhátárnok felügyelete alatt készültek. A souffita világlátást a pesti gáztársulat eszközlő, a színes világlátás Legraud és társától Párisból hozatott, melyhez még Dubosq villany világlátása is használtatik.

No ez ugyan jól körül van garnírozva, hanem lássuk a darabot.

Csak a főbb szereplőket emeljük ki: Siegfried, űrgróf (Szilágyi); Genoveva, neje (Vig Róza); Golo, udvarmester (Szűcs); Martell Károly, (Vasvári Kovács); Almanzor, sikot-néma (Zoltán), Narcisso, udvari poeta (Vizvári).

I. Képlet: „A bájital“ Siegfried lovagnak, miután pár évig élt Genovevával, és még sem lett örököse, udvaronczi bájitalt adtak be neki. Erre perze nagy revolutio támad ben, s elűz mindenkit Körösből, csak nejét tűri meg ott.

II. „A burnót.“ De Golo egy levelet hoz, s míg azt Siegfried elmerülve olvassa, fejére valami trüsszöntő szert hint. A burnót hatása átszáll Genovevára is, ki, midőn férje épen szerelmet vall neki, trüsszögni kezd, a mi okból Siegfried gratiájából kiesik. Aztán a tobáktól az ismét egybegyűlt egész csoport „jó éjszakát“ énekelve, egész — majdnem az untatásig terjedő trüsszentési háborut csap.

III. „A syronok.“ Meglehetősen tánczó csoportozat, de hogy miért lőn ide közbe szöve, azt nem tudom.

IV. „A kereszties had meneto Palaestinába.“ Siegfried ur jávában állzik, midőn a tábla alatt sörgezt hall. Midőn türelme megfogy, kiugrik ágyából, a mint van, hálógő és sikkában, s a „nachtsztli“-n levő mosdótál tartalmával szerencsétlenségére nyakon önti a szörgöt, ki nem volt más, mint Martell Károly. Martell Károly gögösen lép fel, s csak is akkor békül ki e sértésért, mikor aztán kistul, hogy a lavoire tartalma tiszta volt. Akkor aztán egyet énekelve, fölülnek a vasutra és keresztiesvitézkedni elmennek Palaestinába. De Siegfried Golra bizsa nejt és megparancsolja, hogy a nachtkasztli fiókjában levő 25 szekszedliből fizesse ki a status adósságokat

V. „Tüneményés barlang és kártya, pezsgő vig-ság ezüst-palotája.“

Míg Siegfried hátulgombolónadrágjában jávában küzd a keresztény ögélyért, addig a szerelmes Golo Genovevát egy barlangba viszi, itt szerelmet vall neki s felhozza, hogy azért készítettett bársony kabátot, hogy jobban tetszessék neki, azért fog bezerzeni csirkét, pulykát, ludat, sárgarópa csuspeiszt; komény és puha, továbbá mahagóni és dífa butorokat, hogy Genoveva szívét megnyerje. De Genoveva megveté ajánlatát, a miért is a veres Golo sikot-néma szolgáljára bizsa Genovevát — Almanzorra. Almanzor pedig nem volt más, mint Genoveva egykori kedvese, álottözetben, nagyon természetes, hogy grácia lott Genoveva fejére adva, aztán Almanzor elcsietett, Golo cselott leleplezondó.

Négy fiatal vadász jő ki a padra, egy dalt énekel, eltávozik s pár pillanat múlva puska dörgés hallható. — Genoveva jő be szarvasával, s itt a szarvast egy pudli kutya helyettesíté) s miután egy kedves románczot elénekel, valami cigány asszony jő, kinek varázslataira a barlang legszebb palotává változik, hol a legkedvesebb tánczok mulattatják a közönséget. Kiváló volt az ugynevezett „Kéményseprő táncz.“ Egy szekrényből 16 kis kéményseprő jő elő, lajtorjává, s a lajtorjából gúllakat alakítván, bámulatos ügyességgel felkúsznak azokra, csinos figurákat képeznek — a tánczolnak. — Egy másik

táncz volt ott, a minek tulajdonképen neve sines. Négy koronás király, négy nő, és négy bub (alsó) hátára kártya volt kötve, s ezekre a Horz, Caro, Pikk és Treff rajzolva — úgy, hogy e négy színben a király, felső és alsó képviselve voltak, s úgy tánczolának.

VI. „Az álarcosbál.“ Golo nagy társaságot gyűjt körébe, s álarcos bált rendez, de a mulatás közepén muzulman ruhában megjelenik Siegfried, kit Golo czelszövőnyeirel Almanzor, a magát siket némának tettett szolgál, felvilágosítja; Siegfried a társaságot szótgrasztja, Golo számom vossz: mit csináltál feleségemmel? Kifizetted-e a nachtkasztli fiókjában levő 25 szekszedliből a statusadósságokat?

— Igen! válaszol Golo.

— Igen? lát ezek a vekszlik? kérdő Siegfried a papíresomagot zsebéből elővonva.

— Ah! átkozott vekszlik! sohajta Golo. (E kétértelműség kölcsönöz kis comicumot). Siegfried pedig elküldő a profoszhoz, hogy zárassa be magát.

VII. „Az arnykert“ és VII. „Apothesis“ Siegfried és Genoveva égbemelőkedése.

E két képlet az, melynek kiállítása megérdemli a dicséretet. Egy leírhatlanul csinos arany kert van előttünk, közepén virágárványokkal, körül aranylovu kaktusz és más virágokkal. Az állvány szobrai egyszerre élő sylphidekké változnak, s a színpadon, mely rózsszínt nyer, a legszebb tánczot lejtik, míg Siegfried és Genoveva ének és táncz saja közt, ködfátyoltól körülveve a légbemelőkednek.

Az önek meglohető, kivált kedves volt az ordoi románcz.

A darab comicuma a 25 szekszedli, Siegfried zavara midőn Martell Károlyt nyakon önti; Golo szerelme vallomása s az udvari poeta kitélel körül lázlik forogni akarni. Midőn Martell Károly t. i. dühében marhá, szamarak sat. titulust osztogatja a társaságnak. Narcisso előáll, s azt mondja: „köröm én poeta vagyok!“

Az öltözetek megfelelők voltak. A cifra öltözet a bohóczot, Siegfried hátul gombolós nadrágja a kényonczot nagyon jól jollomzék. Genoveva fügefá levél öltözet a barlangi magányhoz nagyon illett.

A decoratio ellen sines kifogás, ámbár az „Ördög pillulái“-nak kiállításától messze áll.

A tánczok, különösen az „Arany kortben“ és mint mondam a „Kéményseprőtáncz“, mulattatók.

A szereplők közt Vig Róza nem nagy tetszést arathat, miután éneke kívánni valót hagy, s színészi tehetsége nem a legnagyobb. Szilágyi, mint mindig, ma is jól játszott; jól játszotta a könyömlőt és kényonczot. Szűcs, a vörös cselaközt jól adta. Vizvári comicuma ma is sikerült, de kevés volt a darabban az, a mi tehetségét kiténtette volna — a comicum. Vasvári Kovácsnál jó kézre bízták a gögös szoropót.

Hogy aztán Palaestinába vasuton mentek, az nem csoda; mert Budán még azt is megörjük, hogy gyalog monnek Amerikába.

Hogy a szarvast egy pudli eb helyettesíté, az nem nem nagy baj; nem kívánhatjuk ugyanis, hogy a Népszínháznak bizonyos hibáin kívül más — elevon szarvasai is legyenek.

Most nem rég Karlitzky Fleur Izabella mutatá be magát a közönségnek. De bizony minden hatás nélkül. S meggyezés örömlükre eltávozott, tán Párisba, honnét jött (?)

Talán az ördög pillulái után ily csakély határu Genoveva? Azt előre is jósolhatni, hogy az előbbi hozzasas öletével nem fog birni.

AREOPÁG.

Pécs, jun. 22-én 1864.

E hó elején bizonyos Horváth János nevű csizmadia mester, nom állhatván tovább ki a közte és hozzátartozói közt tartó folytonos házi viszályt, hogy ezeknek véget vessen (legalább részéről, nyakára zsinoget kötött, ezt a mester gerendába vert szegre akasztá, s noha a mester gerenda oly alacsony volt, hogy lába a földet éré; mégis, minthogy erős elhatározása volt e rövid jttlötet még rövidebbé tenni, — a földön félig és a szegen lógvva végzö be életét.

Ugyan e hó 15-én Reszuchek Antal sírcsi apát ö nagysága az új gymnasiumnak — mely 1850 után cs. kir. katonai laktanyává alakítatván, a katonaság által tökéletesen ússzerongáltatott, s melyen az építészeti munkálatok erőlyerősen folytatatnak — meglekintésére leérkezett. S noha az emeletben levő szobák már tökéletesen lakható állapotban vannak is, mégis igen kótos valjon áthelyezhető e az osztályok a jövő iskolai tanévre, vagy som.

16-án déli 12 órakor a ciztrom utcában a színgóga mellett tűz ütött. E szerencsétlenség azonban mégis szerencsésen végződött annyiban, mennyiben egy udvarban levő lak tetejénél más nom lőn a lángok martalókévé; daozára a tűz támadtakor eredett szelnek és a sürűen egymásmellé hányt épületeknek.

Azon egyőnek, kik a vasfürdői csapláros agyonlövéséről gyanusítottak, jótállás mellett szabadon bocsájtattak.

TARANYI.

Mohács, 1864 junius hó 19-én.

Megyénk területőre is beütöttek a rossz lelku rablók. E hó közepé táján Baranyavárhoz közeli Lip-

povicza, főherceg uradalmi puztára esti 7-8 óra közt 7 jól fegyverzett ember hajtatott be, s egyenösen a tisztartó ur lakására mentek. Itt kifosztván a tisztartót nejével együtt pénzétől s ékszereitől, úgy az uradalmi pénztárból is csekély mennyiségű pénzt, egy szolgától pedig 300 frt vitték el — innét az ottani csárdába mentek el dőzsdlni, hol is éjjel után 2 óráig mulattak. Saját kocsijokon jöttek, s azon el is mentek. Visszafelé, hihető utjokban Lipava helység-nél 3 csendőrrrel találkoztak, mire egymásra tüzeltek; de nemsokára egy csendőrről megszövesült, s így a többi kettő visszavonult. E sajra a lipovai népössze-futott, s harangokat a toronyban félre verték, a rablókát eképp legyőzendő; utóbbiak azonban a falu végén egy házat felgyújtottak, s míg a nép a tűz láttára szörfutott, kiki saját házat megóvándó, s zavart a gonoszlelkűek menekülésre használták fel. Szent-Márton melletti erdőben ugyan az időtájjban egy vadászt találtak agyonlőve, kit szinte a rablók saját valóságuk szorint lőttek agyon.

Azóta jött ugyan ki Pécseről katonaság a rablók bekerítésére, de még eddig nem sikerült.

Tegnap nagy gyűlést tartott az itteni város-háznál, hogy a rondes tanács a jövőre is megmaradjon-e, vagy nem. Volt zaj, okoskodás elegendő; az intelligencia azt óhajtja, a rondes tanács ezután is megmaradjon, míg a pór nép az ellenkezőt. Szavazatra került a dolog. Amit előre látni lehetett, úgy is lett; a parasztpárt kétszer felülmúlta amazokat, s így várni lehet, hogy városunk eddigi szabadságát elvesztendő, ismét a kupak tanács bölcse elvei mellett fogunk nyögni. A gyűlés eredménye felőbb határozat miatt a nm. kir. helytartótanács elé fog terjesztetni.

KUYSERAY.

Keszthely, jun. hóban.

A keszthelyi gazdasági tanintézet legfelsőbb jóváhagyással találkozott, s felállítására 60,000 frt már utalványozva van. E tanintézet belső rendezését illetőleg, a növendékek két különböző osztályba lesznek sorozva. Az első osztályba azok tartoznak, kiknek magukat valamely gazdaság vezetésére céljuk elméletileg és gyakorlatilag kiképezni. A második osztályba a mező munkások sorából vétetnek fel növendékek, s a szoros értelemben vett földművelésből a megfelelő elméleti oktatáson kívül gyakorlati kiképzést is nyernek. Az első vagy felső osztálybeli növendékek felvételi száma nem lesz meghatározva; ellenben a második vagy alsó osztálybeli tanulók száma, a helyiségre való tekintettel, egyelőre 30 ifjura lesz szorítva. Az első osztályba csak olyanok lesznek felvehetőek, kik 17 évet már elérték, s a gymnasiumi vagy főreáltanodai tanulmányot jó sikerrel végezték vagy pedig a felvételi vizsgát kiállják. A munkás osztálybeli növendékeknek szintén legalább 17 éveseknek, s legalább az írás, olvasás, és számolásban jártasoknak kell lenniök, s jóerkölcsű magaviseletükről is bizonyítványt kell előmutatniök. Ez utóbbi osztályba képezdel tanfolyamot végzett tanítójelöltek s tanítók is felvételtelnek. — Az első osztály tanfolyam három évre terjed; az évi tandíj 40 ft., az ol-tatási díj pedig 240 ft. leend. — A földművesek osztályából származó növendékek tanfolyama két év lesz s a tanítás tandíj nélkül történik; az osztály növendékei magában az intézetben nyerne elhelyezést, s évenként csak 50 ftot fizetnek. Ezen kívül mindkét osztály számára ösztöndíjak is lesznek kifizetve. A tanintézet, hallomás szorint, már a legközelebbi iskolai évre megnyílik.

V. U.

Hírek és események.

△ Kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük most lejárt — előfizetésüket megújítani, hogy minden fonakadás elkerültessek.

△ E lapok kiadóhivatalát veszély fenyegette, ugyanis egy este midőn erős éjszakai szél dühöngött, a kiadóhivatal helyisége melletti udvari ház felgyújtott. Szerenose, hogy korán észrovetetett — s így sikerült egy kereskedőház derék könyvvezetőjének, ki épen az udvarban tartózkodott — s ki magát nem csekély veszélynek tette ki — azt elnyomni. Ezen egyén jutalmat érdemel a várostól úgy — mint a biztosító társulattól; mert ha moggondoljuk, hogy a szomszéd kereskedő raktárában mennyiségű s többféle gyűlékony szerek vannak — a kiütöndött tűz esetében, városunk fő-utózájának nem csekély része lett volna hamuvá.

△ Mindig találkosnak olyanok, kik a gőzfürdő felállítását Nagy-Kanizsán majdnem nélkülözhetetlennek tartják — s magokat az áldozattól vissza nem vonják. Másrészt pedig nem foghatjuk, hogy városunkban annyi vállalkozó szellem van — s még senki sem lépett fel, ily közhasznú és a fáradságot dusan jutalmazó intézet létesítését eszközölni. Ha egyes

erő nem győző, úgy lehetne azt részvények útján felállítani. Ha Pécs, Komárom, Győr, sőt Varsád is, pedig az utóbbi nem oly népes mint városunk, fen tud egyet tartani; miért ne lehetné Nagy-Kanizsa? holott ezáltal csak saját erszényöknek használnának, mert sok osaládfő nem lenne kénytelen heteket tölteni az igen költséges fürdői helyiségeken. Pedig a tapasztalás azt bizonyítja, hogy a gőzfürdő hasonlíthatlan jótékonyaságot gyakorol az egészségre.

△ Junius 24-én — mint a sajtófeltalálásának 424-ik évfordulati napján, tartotta meg a n.-kanizsai nyomdásztestület két főnök és mintegy 12 segéd részvéto mellett: a „Gutenberg-ünnepelet.” Emlékeül azon láng-úsznek, a ki a világ és így az emberi társadalomnak új irányt szabott — s találmányával eloszlatá a szellemi sötétséget. Az ünnepély a parkert helyiségében tartatott; szavallatok s talpra esett toaszok nem hiányoztak. Valóban sajnáljuk, hogy Pest — o tekintetben hátra marad, s még mindig a közönyösség ólomlá-bain jár. Együttal távslrgönyözve lett ez esemény Bécsbe az illető kartársaknak, szinto üdvözlettel kísérve.

△ Nem lesz érdektelen tudni a nagy-kanizsai utolsó napokat, értjük a kántorválasztás utolsó jelenetét. Említettük, hogy a kántori állomásra pályázat volt hirdetve az itteni izraelita közönségtől; az évi jövedelem néha felülhaladja a kétezer forintot, gondolhatjuk mily nagy számban jelentkeztek az ajánlatok — melyekből négy fogadtatott el, s hivattott meg; az első a miskolci, megjelent s ámbár kellemes — de ily nagy zsinagógára gyenge hangja volt — tetszésben részesült; a második — a kecskeméti oly óriási tenor hanggal birt, hogy bámulatra ragadta az izr. közönséget úgy, mint a másfelekezeti jelenvolt intelligens hallgatókat; a harmadik Bécsből jött, ez azonban nem felelt meg a várakozásnak. Végre nagy zaj lön — fellármáztatott a város mint Reményi megérkeztekor Pest — és megjelent a salonokban is ügyesen forgolódó s szép zenészetű tudománnyal bíró osengő hangu aradi kántor, mely — tagadhatatlan — a felsőbb körökben hódított; tehát mi történt? Kanizsa izr. közönségének véleményo két részre oszlott az egyik — ugyszólván a nagyobb rész a tenorhangu kecskeméti kántort pártolta s kívánta; a másik rész az az a vagyonosabb határozottan az aradit. Ebből oly zendülés támadt, hogy örege, apraja az utozákon csoportosult össze, s nem hallatizott más — mint a kántor felőli vita; de oly mérvben, hogy még a Geschofthez osatolt — s világtól visszavonult — s a közügynek soha nem szolgált egyének is részt vettek az egyszer oly annyira, hogy majdnem a kurucz világra emlékeztetett bennünket az egész. Jaj volt azon jó barátoknak ki a kecskeméti részben jót, a másikra rosszat beszélt és viszont. Ez így folyt az utozákon, a kúvéházak s casinókban mindaddig, míg határozottan az aradi választatott meg három évre, s míg a győztes fél örül — a másik, a vesztes, meg maga olé dörög; hisszük azonban, hogy az új kántor kellemes hangja és modora idővel kibékíti a haragos feleket.

△ Mintán a os. kir. stájerországi helytartóság a déli vaspályatársulatnak Grätzban 1861. évtől fennálló sin-hengermű-gyárat (Solienenwalzwerk) megszüntetni rendelé — s a grázi előjáróság erre f. évi első oktoberig szabta a határidőt; a társulat igazgató tanácsosa elhatározta, a műhelyt minél előbb N.-Kanizsára áttenni, mivel itt a társulat kiterjedt helyiségekkel rendelkezik — s a pécsi közönségtel is közelebb esik.

△ Jun. 29-én éjjel a nagy-kanizsai izrael. zsinagógát meglátogatták az ugynevezett tolatlan körmös madarak — s több apróságokat elvittok; azonban dioséretére legyen mondva az izr. községnek, hogy az óvatosság oly nagy, miként a tolvajok nem sokat vihotnek el.

△ Jun. hó 27-én. 5-6 órakor délután. Kis-Kanizsán tűz támadt — s két pajta lett a lángok martalékává. A szerencsétlenség az otthon magukra hagyott gyermekek által idéztetett elő. Továbbá, sajnosan kell hallanunk,

hogy Pütréten, valamint Szabaron is nagy tűz volt; az utóbbi helyen a templom is ledgett.

△ Biztos forrásból halljuk, hogy a kanizsa-pécsi vasut építése nemsokára megkezdetik valamint a kanizsa-eszékire is jönnek nemsokára a tervet készítő mérnökök. Így, ha az Isten segít, Kanizsa — nemsokára öt vaspálya-hálózatnak lesz központja.

= Bika a póstahivatalban. Csehország egy kis városának póstahivatalában különös revisor jelent meg e napokban, ki (vagy helyesebben mely) az összes postaszemélyzetet rémült futásnak indította. A helybeli „községi bika,” mely egészsége helyreállítása tekintetéből a póstaház udvarán sétált, észroevé, hogy az egyik hivatalszoba ajtaja nyitva áll, és méltóságosan lépdelve, a megriadt hivatalnokoknak bemutatá magát. Miután a legközelebb eső gázlángot hosszasan megbámulá, és legközelebb megtekintésénél szakálának egy részét elperzselé; visszatetszését oly félremagyarázhatlan módon jelenté ki, hogy valamennyi tisztviselő az ablakon ugráltak ki az utozára. Egy kötelességtudó hivatalnok visszatérítési kísérlete, ki a földönheverő lovóesomagokat biztosságba akarta hozni, oly határozott ellenségeskedéssel fogadtatott, hogy csak ismételt a jelenkor legmorészabb tornagyakorlataira emlékeztető sultomortalék által sikerült megmenekednie a goromba vendégvállalkozó sarvaitól. Végre néhány szakfőrfinak vállvetett erőlködése azon kedvező eredményt mutatá fel, hogy a hivataln számvizsgáló, néhány tündető bömbölés közt elhagyá a szobát és bőkeségesen tért vissza istállójába.

Kap o s v á r.

* Örömmel nyitunk tért lapunkban azon lelkesek számára, kik az annyi teherrel összekötött napiéletben sem feledkeznek meg egyik legszentebb hivatásokról: közintézeteinket gyámolítani, a nevelést előmozdítani, tudva: hogy csak jól nevelt, nemes sarj hozhat nemes virágot.

A kaposvári gymnasium felszerelésére adakoztak: Nagy Iván, tótkeszi plébános 15 frt. Bernáth Józsefnő 10 frt. Rummel Jánosnő 5 frt. Németh Ignácznő 2 arany. Bogyay Gyulanő 1 arany. Nöthig Károlynő 1 arany. Fátér Jánosnő 1 arany. Gáspár Boldizsárnő 10 ft. Szobovics Nándornő 10 ft. Gr. Somssich Józsefnő 10 ft. Gr. Somssich Adolfnő 10 ft. Özv. Gáspár Józsefnő 5 frt. Lengyel Károlynő 15 frt. Freistädler Anna 25 frt. Schüffer Alajosnő 1 ft. Negy Lajosnő 1 arany. Kriszt Jánosnő 10 frt. Özv. Kapocsy Mátyásnő 5 ft. Scholoz Eriknő 5 frt. Fröhlich Edénő 5 frt. Böhm Frigyesnő 5 frt. Ráth Jánosnő 5 frt. Özv. Kapocsy Józsefnő, Tevely Aloisia 1 arany. Tevely Pongrácznő 1 arany. Gál Gusztávnő 100 frt. Szokolay Dánielnő 10 frt. Bogyay Gézanő 5 frt. Mericsnigg Pálnő 1 ar. Vissy Pálnő és Vissy Mariska kisasszony 2 arany. Martyn Robertnő 5 ft. Leposics Ignácznő 1 ezüst 2 ftos. Csallay Imrenő 10 frt. Haidekker Pálnő 5 frt. Vaida Pongrácznő 1 arany. Fekete Anna 5 ft. Kelemen Lajosnő 10 frt. Péry Sándornő 1 arany. Kaoskoviós Sándornő 20 frt. Öszvesen 321 frt. o. é. 13 db os. arany és 1 db. ezüst 2 frtos.

Kelt Kaposvárott jun. hó 21.

Bácsmezei pénztárnok.

* A gymnasium építésére adakoztak: Kelemen Lajos 20 ft. Stefán Pál 100 ft. Szaczer Bálványosi birtokos 200 frt — a Veszprémi Püspöki tisztség és pedig: Kolosvári Sándor kormányzó 10 frt. Pintér Lajos tisztartó 5 frt. Materényi János számtartó 3 frt. Ráth János Toldi ispán 3 frt. Dorn József erdőtiszt 3 frt. Dr. Berthwald Gyula 3 ft. Sárnpék József mérnök 6 frt. Czopf János tisztartó 4 ft Szabó János pénztárnok 3 frt. Székely Gusztáv ispán 2 frt. Fejér János ispán 2 frt. Takács Alajos urod. ügyvéd 2 frt. Simioska János irnok 1 frt. Solmidt Ferencz 2 ft. Szántó István ispán 2 ft. Szobovics Jenő tisztartó 5 ft. Szenté János lenőr 2 ft. Fejér Ignác ispán 2 ft. Ván ispán 3 frt. Perlaky József ispán 2 ft. Man Mihály tollnok 2 ft. Kerbol

számvadász Szabady István irnok 1 ft. Nem-
zsaur Elek 1 frt. Rieder János erdőtiszt 10 frt.
Fiszl Antal közvadász 2 ft. Rohovszky Vilmos
alvadász 1 ft. Rejthoffer Ferencz alvadász 1 ft.
Ernhoffer János alvadász 1 frt. Kizoz Andor
ispán 2 frt. Madarász Nándor közvadász 2 frt
Hess János közvadász 3 ft. Csonka József köz-
vadász 1 frt. Koller Béla irnok 1 frt. Összesen
93 frt o. é.

* A kaposvári nagy fogadót, mely eddig
annyira elvult hagyva, hogy az uradalomnak
nem valami nagy dícsőségére szolgált, — most
valahára kicsinosították; néhány szobával meg-

tölték, melyek a vendégek kényelme és izlé-
sének megfelelnek. Az új bérlő — ki mint hall-
juk — bucsut akar mondani a bérlőnek, min-
dent elkövet, hogy a fogadót a közönség szá-
mára jól berendezze; Azért csak fájjalunk
lehetne távozását.

Nyílt posta.

Nyárának: Az illető helyen utána járunk; ha lesz erod-
ménye, tudatni fogjuk önnek. Leveleket kérünk.
Aeropág, Pesten: Köszönettel vettük utóbbi küldeményt;
sorban jónál fognak, távollétünk alatt tudatjuk, hogy intézse ön
leveleit.
Aeropág, Pest: Mivel többesről, annál jobb; legközelebbi
küldeménye meglepett; olykor tán vigabbot is fog a toll? egygyel
ön még mindig a lésünk.

P. G-nak: Juliusban Fűreden; azért küldeményeid in-
díthatod.
Cs. S-nak, Pest: Jó hogy ki nem tudtuk, pedig azon idő-
ponton már földében állt. Az ipart még mindig vajdák?
G. „Bildungsrodra“ Nem adh tő: az ipart teljesítését
várjuk, — az adalék küldeménye tán szorosabb lesz.
Zala-Egyesre: ? ?
„Pipadal.“ J.
S. K. Az „ültesítik a fikat“ korszerű orvok ily orvó irtó
világban: kár, hogy olyan hosszúra terjed; rövidítve szívesen
közölnénk.
„Bogár Panni.“ Nagyon is alatt jár; nem ilyen a „népica“
mint ön írta.

Felelős szerkesztő: ROBOZ ISTVÁN.

Gazdasági tudósítások.

Nagy-Kanizsa. A folytonos eső, a rossz utak
miatt — a gabna-árak a multhetiek.

HIRDETÉS

mely által az 1864-ik természetmennyi évre, Magyar, Horvath, Tóth és Erdély országban majdnem minden
dohánylevelek felemelt beváltási árai, köztudomásra juttatnak.

A magas cs. kir. pénzügy ministorium tekintettel lévén, a jelenlegi árak arányaira, az 1862-ik évi Mártius 31-én 1831 P.-M. sz. alatt kelt kibocsátványa
által, az 1862, 1863 és 1864-ik évekre meghatározott dohánybeváltási árait, az 1864-ik természetmennyi évre felemelendőknök találta.

Ennél fogva tehát az idej dohány természetmennyi beváltásánál, a következő árak és határozatok lesznek érvényesek; az érintett kibocsátványannak azon
rendeletei melyek jelen határozvány által nem másítottak meg, egyébiránt továbbra is hatályban maradnak.

Dohánylevelek beváltási árai

Magyar, Horvath, Tóth és Erdély országban az 1864-ik természetmennyi évre.

Szám.	Levél nemek	osztály	ausztria értékben		Jegyzet	Szám.	Levél nemek	osztály	ausztria értékben		Jegyzet
			frt	kr					frt	kr	
1	I. Közönséges levelek. Debreczeni, Szamoshati, Szul- loki, Károlyi, Szegedtisza, Mus- katol, Közönséges kertilevelek, szár nélkül	*válogatott	12	50	*Vég- fon- rag- és liszte- resztő leve- lekből. Ha a csomók nem dohánnyal, hanem szalmával v. szil- gel köttetnek meg, minden os. ú. ybell Ár 50 ujkr. kevesebb de. to. Ha a levelek Fel- tintő nagy száraz- ka' szálit. ttnak a beváltásra akkor a szárak sulya meg- becsültetik és ha az I. lev. 15 ^o a fölül mulja, aránylagos áru levonás törté- nik. *Nehéz liszte- resztő leve- lekből. Ha a csomók nem dohánnyal hanem szalmával v. szil- neggel köttetnek meg, minden osz- tálybelli ár 50 uj kr. kevesebb. detto	6	II. Szivartakaró lapok. Szivartakaró lapok, mindenuom- beliek szár nélkül	I.	22	—	Ha a csomók nem szalmával v. szil- neggel köttetnek meg, minden osz- tálybelli ár 50 uj kr. kevesebb. Válogatottnak ve- endők, a legfino- mabb, csomozott, egy szálit, tökéle- tesen hibanékú i- sértetlen, és tartal- mas világossárga mustalevelek és erdélybe a tilra illő és leg kitünőbb mi- nőségű levelek. Szárak leveleknél a s. árak suly becs- értéke levonatik. Ezen ár egyzer- mind érvényes azon válogatott muskatol levelekre is mely- lyek mint finom pi- pa doh., vagy mint s. ivarból, alkalmas- hatók. Ha a csomók nem dohánnyal hanem szalmával vagy stb. mint fölül.
		II.	10	—							
		III.	10	—							
		fattyu	3	50							
		elvált levelek	2	50							
2	Károlyi és Szulloki szárazstol .	válogatott	10	60	7	Csetnoki	I.	22	—		
		I.	8	50			fatyru	3	50		
		II.	6	80			elvált levelek	2	50		
3	Pécsi szárazstol	III.	3	45	8	Finom kertilevelek szár nélkül a Faddi, Véghi, O-gyallai, De- brői, és vitnyédi államásokból; finom erdélyi	I.	16	—		
		válogatott	9	75			II.	11	50		
		I.	7	75			III.	8	—		
4	Pécsi szárazstol	II.	6	—	9	Közép finom kertilevelek szár nélkül a kertek falvai, János- házai, N. Doroghi etc. közép finom erdélyi	fatyru	3	50		
		III.	3	45			elvált levelek	2	50		
		*válogatott	11	50			válogatott	14	—		
5	Pécsi szár nélkül	I.	9	—	10	IV. Legfinomabb válogatott Debreczeni. Legfinomabb válogatott dohány a Debreczeni államásokrol, mely finom pipa dohányá alkalmas.	I.	12	50		
		II.	7	—			II.	11	—		
		III.	4	—			III.	8	—		
6	Kopa dohány szár nélkül	fatyru	3	50			fatyru	3	50		
		elvált levelek	2	50			elvált levelek	2	50		
		I.	9	—			—	14	—		

WELISCH WILMOS,
fűszer-, díszmít- s norinbergi áruk kereskedésében Nagy-Kanizsán, egy gyakor-
nok vagy tanoncz — ki kellő iskolai oktatásban részesült, felvótotik; bővebb
tudósítás a fontomlitett kereskedésben szereshető.

**T. cz. Vollner I. A. és társa uraknak
Laibachban.**

Kegyed gazdasági gép- és eszközgyárából vott szántó-eszközök ongem
teljesen kielégítenek, a hohonheimi ekók könnyű kezelés és pontos dolgozás mol-
lett igen csekély vonó erőtt igényelnek, úgy, hogy egy lóval minden erőltetés
nélkül napról napra 6—8 hüvelyk mélyen, nehéz talajban lehet szántani. A nagy
vetőgép munkarödményei sokkal ismeretesebbek, hogy sem én azt megomlitsom.
2 mérő öszi rossz elvetésénél egy holdra oly sűrűek a redek az én rozsföldöimem,
hogy a legujabbi eső után a gabona megfeküdt. I szom 16 hajtást mutatott fel.
A kis kézi vetőgép nem csupán lóhera és apróbb fűmagvak vetésére al-
kalmas — de igen célszerű a köles, len, kendor, sárga és fehérrepa és ropcso
sat. elvetésére is. E szerű vetésoknál nemcsak előnyöm volt, de 20—40% meg-
gazdálkodásom is más természetűk ellenében. A kegyedtől vett eszközök árujutá-
nyossága- és eredménygazdagságáról — melyek úgy is ismeretesek, nem akarok
szóllani; csakis a kukorica-morzsoló és szalmavágó gépeket — melyeket még
egy gyár készítményei som multak fölül, omlytem meg.
Míután az előlirottakat a nyilvánosság iránti érdekből szívesen rendelke-
zésre alá bocsátom, maradok tisztelettel. Laibach, máj. 30 1864.

Feuser P. Miklós,

jóság-igazgató és birtokos.

Eféle gépek kaphatók Löwy Józsefnél Nagy-Kanizsán.

Földbirtok haszonbérbeadási hirdetés.

Az alulírott főbérnökség 1865-ik évi január 1-től kezdve az alsó Lond-
vai uradalomhoz tartozó, következők két birtokot haszonbérbe adja. 1-ör. A
hotuczai határban fekvő Gyulai birtokot a mely catastralis telek-könyvileg áll
689 □ öl belsősgéből; 222 hold 947 □ öles I. osztályu szántóföldből; 102 hold
1368 □ öles rétből; 14 hold 560 □ öles legelőből. Összesen 340 hold 359 □
ölből, a hozzártozó gazdasági épületekkel.
2-ör. A kebeleli birtokot, mely szinte catastralis telekkönyvileg áll 1 hold
58 □ öl belsősgéből; 331 hold 906 □ öl szántóföldből; 105 hold 660 □ öl ré-
tből; 13 hold 1247 □ öl legelőből. Összesen 451 hold 1271 négyszög ölből a hoz-
adható ciron 300 holdnyi erdő legelői joggal és egy lakházzal. A közelebbi ha-
szonbér feltételek Alsó-Lendván a főbérnökségi irodában megtekinthetők. Kelt
Alsó-Lendva, jun. 26-án 1864. **Az Alsó-Lendva és Nemphy uradalmak
főbérnöksége.**

Az alulirt tisztelettel jelenti a nagyérdemű közönségnek hogy a

„PHÖNIX“

biztosító társulat kerületi ügynökségét elvállalta és működését a biztosítási
szakmában meg is kezdette; a fentnevezett társulat

ÖT MILLIO

biztosítéki tőkével rendelkezik és biztosít: lakházakat és gazdasági épüle-
teket, gépeket, kárákat, serfőzé-i és szeszégetési felszerelvényt, műsze-
reket, butort, öltönyt, sebherneműeket, árukat, marhafalkákat, földműve-
lési és gazdasági eszközöket, szalmás földterményt és mindenemű
takarmányt, gazdasági épületekben, istállóknak, csűrökben, sztagok és
kuzlakban minden kár ellen, mely a nevezett javakban tűz vagy villámsújtás,
vagy az ezek által előidézett oltás vagy rombolás által okozatik.
Továbbá vízen és szárazon szállítandó javakat is mind azon veszély ellen,
melyeknek azok a szállítás tartama alatt kitévo vannak.
Az előforduló káresetei tüstént felvételnek — és a kártérítés legott
eszközöltetik.
Nagy-Kanizsán, junius hóban 1864.

Fabián Zsigmond,
kerületi ügynök.

LÁJPCZIG ANTAL

fűszer-, vas- és festék-kereskedő Kaposvárott.

Tudtul adja az illetőknek, hogy egy jó házbóli ifjut fel-
fogad kereskedésébe gyakornoknak. Az illetők bővebb tudomást
szerezhetnek fentebb említett kereskedőnél.

Gőzerejű fűrészmalom Lenti mezővárosában.

Alulírott főbérnökség részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint f. évi
jul. hótól kezdve, Zalamegyében fekvő Lenti mezővárosban felállítandó új gőz-
erejű fűrészmalmában különféle fűrészelt fa-anyagok eladásra készülnek, úgy
különbön megrendelések is teljesítenek. Az ajánlatok az alsólendvai és a nem-
phy főbérnökségi irodákban szívesen elfogadtatnak. Kelt, Alsó-Lendván 1864-ik
évi jun. hó 20-án.
Az Alsó-Lendva és Nemphy uradalmak főbérnöksége.